

ई मेल द्वारे
कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियान २०१६-१७
मार्गदर्शक सूचना
ईमेल - ddaqc5@rediffmail.com.

जा.क्र.कृ.यां.उ.अ./गुनि-५/मा.सू.१६-१७/२०१६/२०१६
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१.
दि. २५/०६/२०१६.

प्रति,

- १) जिल्हाधिकारी ----- (सर्व)
२) विभागीय कृषि सहसंचालक ----- (सर्व)
३) जिल्हा अधिकारी ----- (सर्व)

विषय- सन २०१६-१७ मध्ये कृषि उन्नती योजनेतर्गत कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानाच्या अंमलबजावणी करिता मार्गदर्शक सूचना...

संदर्भ : १) केंद्र शासनाच्या <http://farmech.dac.gov.in> या संकेत स्थळावरील कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानाबाबत मार्गदर्शक सूचना.

२) शासन निर्णय क्र. कृयाउ-१०१४/प्र.क्र.१२४/४ओ, दि. ३ जून, २०१४.

४) आयुक्तालयाचे केंद्र शासनास पत्र No.SMAM-16-17/AAP/Qc-5/93/2016, दि. २५/०२/२०१६

३) केंद्र शासनाचे इंग्रजी पत्र क्र.३-१/२०१५-M&T (I&P), दि. १६/५/२०१६ (तीन पत्रे)

५) शासन निर्णय क्र. बानियो-२०१५/प्र.क्र.५५/भाग-१/१५/२ओ, दि. १८ मे, २०१६

५) शासन निर्णय क्र. क्रयाउ-१०१६/प्र.क्र.२७/४ओ, दि. ६ जून, २०१६

राज्यात सन २०१४-१५ पासून कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियान राबविण्यात येत आहे. केंद्र शासनाच्या संकेत स्थळावर (<http://farmech.dac.gov.in>) कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना उपलब्ध आहेत.

शासन निर्णय दि. १८ मे, २०१६ अन्वये कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानामध्ये केंद्र : राज्य हिस्सा ६०:४० प्रमाणे राहिल. केंद्र शासनाने संदर्भिय पत्र दि. १६/५/२०१६ अन्वये सन २०१६-१७ करिता घटक-३ “अनुदानावर कृषि औजारांचा पुरवठा” व घटक-४ “भाडे तत्वावर कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा पुरवठ्यासाठी कृषि औजारे बँक स्थापना” या दोन घटकांच्या कार्यक्रमास मान्यता प्रदान केली असून त्यासाठी अनुदानाचा पहिला हप्ता केंद्र हिस्सा रु.१५००.०० लाख निधी मंजुर केला आहे. उपरोक्त संदर्भीय दि. ०६ जून, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानातर्गत रु.१५००.०० लाख केंद्र हिस्सा व रु.१०००.०० लाख राज्य हिस्सा अशाप्रकारे एकूण रु.२५००.०० लाख निधीस राज्य शासनाची प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. सन २०१६-१७ मध्ये राज्यात राबविण्यात येणा-या कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानाच्या अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात येत असून त्या कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावरही (<http://www.mahaagri.gov.in>) उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. केंद्र शासनाने राज्यासाठी मंजुर केलेल्या कार्यक्रमाचे मर्यादित सन २०१० च्या कृषि गणनेनुसार जिल्हानिहाय खातेदार संख्या विचारात घेऊन कार्यक्रमाचे नियोजन केले आहे.

घटक क्र. ३: “कृषि यंत्र सामुग्री व उपकरणे खरेदीसाठी अर्थसहाय्य (अनुदानावर कृषि औजारे पुरवठा)”

पार्श्वभूमी : राज्यातील शेतक-यांना स्वतःच्या मालकी हक्काची कृषी यंत्रसामुग्री/औजारे खरेदीस प्रोत्साहीत करणे व त्याद्वारे कृषि यांत्रीकीकरणास प्रोत्साहन देणे हा सदर घटकाचा प्रमुख उद्देश आहे.

घटकाचा उद्देश :

- १) शेतक-यांना कृषि यांत्रीकीकरणास प्रोत्साहन देणे.
२) सदर क्षेत्रातील पीक रचनेनुसार आवश्यक पूर्वतपासणी केलेली दर्जेदार कृषि औजारे अनुदानावर उपलब्ध करून देणे.
३) शेतक-यांना त्यांच्या गरजेनुरुप व मागणी प्रमाणे शासनाने निवड केलेल्या उत्पादकांची उत्पादने उपलब्ध करून देणे.
४) शासनाने तपासणी अहवालानुसार निवड केलेल्या व दर निर्धारीत केलेल्या कृषि औजारे/उपकरणे उत्पादकांची उत्पादने अनुदानावर शेतक-यांना पुरवठा करणे.
५) कृषि उत्पादन प्रक्रियेत अद्यायावत यंत्रसामुग्रीचा प्रचार करणे.

लाभार्थी निवड : केंद्र शासनाच्या धोरणानुसार योजनेचा लाभ देताना सर्वसाधारण, महीला, अनुसुचित जाती व अनुसुचित जमाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांसाठी निर्धारीत प्रमाणानुसार निधी दिला जातो. त्यास अनुसरुन प्रवर्गनिहाय लाभधारकांची निवड करणे व मंजूर अनुदान मर्यादेनुसार लाभ देणे बंधनकारक राहील. केंद्र शासनाने मार्गदर्शक सूचनात सदर प्रत्येक प्रवर्गासाठी औजारेप्रकार निहाय अनुदानाची वेगवेगळी उच्चतम मर्यादा निर्धारीत केली असून अल्प भुधारक शेतकरी, अत्यल्प भुधारक शेतकरी, महीला, अनुसुचित जाती यांना औजारेप्रकार निहाय उच्चतम अनुदान मर्यादा वेगळी आहे, याची कृपया नोंद घ्यावी व त्यानुसारच लाभ दिला जाईल याची दक्षता घ्यावी. प्रवर्गनिहाय व औजारेप्रकार निहाय उच्चतम अनुदान मर्यादेचा

तपशील सोबत (प्रपत्र-१) सहपत्रीत केला आहे. जिल्हा निहाय, औजारे प्रकार निहाय प्रस्तावीत कार्यक्रमाचा तपशील दर्शविणारा तक्ता सोबत (प्रपत्र-२) सहपत्रीत केला आहे. तसेच, प्रवर्गनिहाय, जिल्हा निहाय, निधी वितरणाचा तपशील दर्शविणारा तक्ता सोबत (प्रपत्र-३) सहपत्रीत केला आहे. याबाबत तालुकानिहाय आर्थीक/भौतीक लक्षांक वाटप जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीने करावे.

लाभार्थी अर्ज मागविणेसाठी वृत्तपत्र तसेच आकाशवाणी व इतर माध्यमातून जाहीरात देण्यात यावी. क्षेत्रीय कर्मचा-यांद्वारे सदर योजनेबाबत गावपातळीवर ग्रामसभाद्वारे प्रचार व प्रसार करण्यासाठी सूचना द्याव्यात, जेणेकरून योजनेची माहीती सर्व शेतक-यांपर्यंत पोहोचण्यास मदत होईल. शेतक-यांच्या माहीतीसाठी जाहीरातीची प्रत तसेच औजारांचा तपशील पंचायत समिती व ग्रामपंचायत फलकावर प्रसिद्ध करण्यात यावा. जाहीरातीमध्ये अर्ज सादर करण्याचा अंतीम दिनांक, स्थळ, वेळ इत्यादि नमुद करण्यात यावे. इच्छूक लाभार्थ्यांचे अर्ज कृषि सहाय्यकामार्फत मंडल कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयाकडून तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात मागवावेत. सदर अर्जासोबत आवश्यक सर्व कागदपत्रे, आधार कार्डची/फोटो आयडंटीटीची स्वस्वाक्षांकीत प्रत, रद्द केलेल्या चेकची/बँक पुस्तकाच्या पहिल्या पृष्ठाची स्वस्वाक्षांकीत प्रत जोडणे आवश्यक राहील. अर्जदाराकडून महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाकडे उपलब्ध उत्पादकांपैकी कोणत्या उत्पादकाच्या कोणत्या औजारांची मागणी आहे याबाबत लेखी अर्ज घ्यावा. तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्राथमिक छानणी करून अर्ज त्वरीत उपविभागीय कृषि अधिकारी यांच्या शिफारसीसह जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना तात्काळ सादर करावेत. सदर अर्जाची निकषांनुसार प्राथमीक छाननी संबंधीत तालुक्याचे तालुका कृषि अधिकारी व संबंधीत तालुक्याचे कृषि अधिकारी, पंचायत समिती व उपविभागीय कृषि अधिकारी यांच्या समितीने करून त्यांच्या शिफारसीसह अर्ज संबंधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावेत. पात्र अर्जाची प्राप्त दिनांकानुसार जिल्हा स्तरावर क्रमवारी लावावी, जेणेकरून प्रवर्गनिहाय उपलब्ध निधीच्या मर्यादित प्रथम प्राप्त प्रथम प्राधान्य या तत्वावर निवड प्रक्रीयेस सुलभता येईल. जिल्हास्तरावर संदर्भीय शासन निर्णय दि.३ जुन २०१४ अन्वये जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीने सदर अर्जाची अंतीम छाननी करून जिल्ह्यास दिलेल्या लक्षकांनुरुप प्रवर्गनिहाय लाभार्थीची निवड अंतीम करावी.

लाभार्थी निवडीचे निकष :

सदर उपअभियानांतर्गत लाभार्थी निवडीचे निकष खालील प्रमाणे राहतील,

- (१) शेतक-याच्या स्वतःचे नावे शेत क्षेत्राचा ७/१२ व ८-अ हे दाखले असणे आवश्यक आहे.
- (२) लाभार्थी अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती या प्रवर्गातील असल्यास त्याबाबत प्राधिकृत अधिका-यांचे जातीचे वैध प्रमाणपत्राची प्रत सादर करणे बंधनकारक आहे. प्रवर्ग निहाय लाभ देताना ज्या प्रमाणपत्रांआधारे लाभार्थीची निवड केली जाईल त्याबाबत भविष्यात काही समस्या उदभवल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी प्रमाणपत्र देणा-या प्राधिकृत अधिका-यांची राहील व अशा प्रकरणी दिलेल्या लाभाची एकरकमी वसुली लाभधारकाकडून केली जाईल याबाबत स्पष्ट जाणीव संबंधीतांना घ्यावी.
- (३) लाभार्थीकडून कृषि औजारांची लेखी स्वरूपात मागणी प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहील. लाभधारकाने ब्रॅन्डसह मागणी केल्यास व त्याचा अंतर्भूव शासनाने दर निश्चिती केलेल्या औजारांचे यादीत असल्यास त्यानुसारच पुरवठा करणे पुरवठा संस्थेस बंधनकारक राहील.
- (४) एकाच लाभार्थ्यास दोनदा लाभ दिला जाणार नाही याची खात्री करणे बंधनकारक आहे.
- (५) “प्रथम प्राप्त प्रथम प्राधान्य” तत्वावर प्रवर्ग निहाय लाभार्थीची अंतीम यादी तयार करावी. तथापी, सदर यादी अंतीम करताना फक्त गरजू लाभार्थ्याचाच विचार करण्यात यावा अशा शासनाच्या परिपत्रकात सुचना आहेत.
- (६) सदर अंतीम निवड यादी सर्वांचे माहितीसाठी प्रसिद्ध करावी.
- (७) योजनेअंतर्गत ठरवून दिलेल्या जिल्हानिहाय भौतिक व आर्थीक लक्षांकाच्या मर्यादितच यादी अंतीम करावी. कोणत्याही परिस्थितीत भौतिक व आर्थीक मर्यादितचे उल्लंघन होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.
- (८) याद्या अंतीम करताना अनुसूचित जाती/नवबौद्ध शेतकरी, अनुसूचित जमाती/आदिवासी शेतकरी, महीला शेतकरी व लहान व सिंमांतक शेतकरी यांना प्रथम प्राधान्य देण्यात यावे.
- (९) लाभार्थ्यास अनुदान थेट त्यांचे बँक खात्यावर जमा करावयाचे असल्याने सुरवातीस संपुर्ण रक्कम भरून औजारे खरेदिची तयारी असल्याचे हमीपत्र घ्यावे.
- (१०) याद्या अंतीम केलेल्या लाभार्थ्यांना त्याच आर्थीक वर्षात लाभ देण्यात यावा. कोणत्याही परिस्थितीत, सदर लाभार्थ्याचे लाभ प्रलंबीत राहणार नाहीत, याची दक्षता घ्यावी.

केंद्र शासनाच्या धोरणानुसार अनुदानाचा लाभ देताना सर्वसाधारण प्रवर्ग, अनुसूचित जाती प्रवर्ग, अनुसूचित जमाती प्रवर्ग, अल्प भुधारक, अत्यल्प भुधारक व महीला लाभार्थीना योग्य त्या प्रमाणात अनुदानाचा लाभ द्यावा व याबाबतच्या नोंदी स्वतंत्रपणे ठेवण्यात याव्यात. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती यांच्यासाठी निधीचे वाटप करताना संबंधित जिल्ह्यातील त्याच्या खातेदार संछेद्याचा प्रमाणात करण्यात यावे. याबाबत योजनेच्या सफलतेच्या दृष्टीने समितीने काटेकोरपणे कार्यवाही करूनच लाभधारक निवडावेत. निवड प्रक्रीयेत निवड झालेल्या व न झालेल्या लाभधारकांबाबत सुस्पष्ट कारणमिमांसा

जिल्हास्तरीय निवड समितीच्या सधेच्या इतिवृत्तांत नमुद करावी. ही जबाबदारी संबंधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहील. निवड प्रक्रीयेत प्राप्त व पात्र अर्जानुसार आवश्यकतेनुरुप प्रतिक्षा यादी तयार ठेवावी. निवड केलेल्या लाभार्थ्यांपैकी एखादा लाभार्थी लाभ घेण्यास इच्छूक नसल्यास अथवा त्याने लाभ घेण्यास लेखी असमर्थता दर्शीविल्यास प्रतिक्षा यादीतील त्याच प्रवर्गातील प्रथम क्रमांकास प्रथम प्राधान्याप्रमाणे पुढील पात्र अजेदाराची निवड करावी. निवड प्रक्रीयेतील एखाद्या लाभधारकाची काही सबळ कारणास्तव निवड रद्द करणे गरजेचे असेल तर त्याबाबत स्पष्ट कारणे नोंदवून व तसे संबंधितांना लेखी कळवून पुरेशी संधी देवून, त्याबाबत नोंदी ठेवून तदनंतर निवड रद्द करण्याचे अधिकार जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीस राहील. निवड प्रक्रीयेत पूर्णतः पारदर्शकता ठेवण्याची दक्षता घ्यावी व लाभधारकांची यादी नोटीसबोर्डवर प्रसिद्ध करावी.

जिल्हांतर्गत प्राप्त पात्र अर्जदारानुसार एखाद्या प्रवर्गातील लाभधारक लक्षांकानुसार उपलब्ध होत नसल्यास जिल्हा स्तरीय समितीने सदर बाब तात्काळ सुस्पष्ट लेखी स्वरूपात संबंधीत विभागीय कृषि सहसंचालक यांचे निर्दर्शनास आणून घावी. विभागांतर्गत जिल्हातील प्रवर्गनिहाय लाभार्थी लक्षांकात बदल करावयाचे झाल्यास त्याचे अधिकार संबंधीत विभागीय कृषि सहसंचालक यांना राहील. मात्र, कोणत्याही परिस्थितीत प्रवर्गनिहाय लाभधारकांच्या एकूण अनुदानात बदल केला जाणार नाही याची नोंद घ्यावी, जेणे करुन संबंधीत प्रवर्गातील लाभार्थ्यांनाच अनुदानाचा लाभ देता येईल. याबाबत केलेले बदल संबंधीत विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी तात्काळ आयुक्ताल्यास कळवावेत व त्यांचा मासीक प्रगती अहवालात योग्य अंतर्भाव करावा.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी निवड केलेल्या लाभार्थींचा तपशिल पुर्वसंमतीसह तात्काळ संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी यांना कळवावा व त्याची एक प्रत प्रादेशिक व्यवस्थापक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ यांच्याकडे पाठवावी. सदर प्रकरणी पुर्वसंमती देताना ‘महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाऱ्हुन औजारे खरेदिकरीता पुर्वसंमती’ असा स्पष्ट उल्लेख करावा. तालुका कृषि अधिकारी यांनी तात्काळ निवड झालेल्या लाभार्थीस पुर्वसंमती पत्राची प्रत देवून महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाऱ्हाकडे पुर्ण रक्कम भरुन त्यांच्या मागणी/पसंतीनुसार २० दिवसांच्या आत औजारे/उपकरणे खरेदी करण्याबाबत लाभार्थीस लेखी कळवावे, निवड झालेल्या लाभार्थ्यांकडुन पुर्वसंमती मिळाल्याची पोहोच घेणे. औजारे खरेदि केल्यावर अनुदान मिळण्यासाठी अनुदान मागणी अर्ज, देयकाची मुळ प्रत इत्यादीसह प्रस्ताव कृषि सहाय्यकामार्फत मंडल कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयाकडुन तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात मागवावेत. तालुका कृषि अधिकारी यांनी खरेदिबाबतच्या देयकासह लाभार्थ्यांकडुन प्राप्त परिपुर्ण प्रस्तावानुसार औजाराची पडताळणी/ मोका तपासणी करून सात दिवसांच्या आत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना अहवाल सादर करावा. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी प्राप्त अहवालानुसार अनुदान अदायगीसाठी पात्र लाभार्थीची देयके तयार करून कोषागारास सादर करावेत. संबंधीत कोषागाराने लाभार्थीच्या खात्यावर अनुदान जमा केल्याबाबत पोहोच कोषागाराकडुन/ऑनलाईन पध्दतीने प्राप्त करून घेवून अभिलेख जतन करावेत. पुरवठा संस्थेने लाभार्थ्यांच्या पुर्वसंमती पत्रानुसार औजारांच्या पुर्ण रकमेसह मागणी नोंदविल्यानंतर १५ दिवसांच्या आत औजारे/उपकरणांचा पुरवठा लाभार्थीस करावा.

ज्या प्रकरणी लाभधारकाने मागणी केलेल्या औजारांची पुरवठा संस्थेकडे उपलब्धता नसेल अथवा ते पुरवठा करू शकत नसतील त्याबाबत पुरवठा संस्थेने लाभार्थीस तसे तात्काळ लेखी कळवावे व त्याची प्रत तालुका कृषि अधिकारी व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना घावी. अशा प्रकरणी सदर लाभार्थीस लाभार्थीचे नाव, पत्ता व औजाराचे नावासह खुल्या बाजारातुन खरेदि करीता पूर्वसंमती पत्र जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी देणे बंधनकारक राहील. पुर्वसंमती देताना ‘खुल्या बाजारातुन औजारे खरेदिकरीता पुर्वसंमती’ असा स्पष्ट उल्लेख करावा. अशा निवड केलेल्या लाभधारकांनी पूर्वसंमती पत्रासह सदर तपासणी केलेल्या त्याच दर्जाच्या, त्याच मॉडेलच्या, त्याच स्पेसीफीकेशन्सच्या औजारांची खुल्या बाजारातून संपूर्ण रक्कम भरून स्वतः खरेदी करावी. अशा प्रकरणी औजारांच्या गुणवत्तेबाबत व दर्जाबाबत सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत लाभधारकाची राहील, याची त्यांना स्पष्ट जाणीव करून घावी. अशा प्रकारे लाभधारकाने पुर्वसंमतीसह स्वतः खुल्या बाजारातुन औजारे खरेदी केल्यानंतर अनुदान मिळण्यासाठी अनुदान मागणी अर्ज, देयकाची मुळ प्रत इत्यादीसह प्रस्ताव कृषि सहाय्यकामार्फत मंडल कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयाकडुन तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात सादर करावा. तालुका कृषि अधिकारी यांनी खरेदिबाबतच्या देयकासह लाभार्थ्यांकडुन प्राप्त परिपुर्ण प्रस्तावानुसार औजाराची पडताळणी/ मोका तपासणी करून सात दिवसांच्या आत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना अहवाल सादर करावा. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी प्राप्त अहवालानुसार अनुदान अदायगीसाठी पात्र लाभार्थीची देयके तयार करून कोषागारास सादर करावीत. संबंधीत कोषागाराने लाभार्थ्यांच्या खात्यावर अनुदान जमा केल्याबाबत पोहोच कोषागाराकडुन/ऑनलाईन पध्दतीने प्राप्त करून घेवून अभिलेख जतन करावेत.

औजारे/ उपकरणांची निवड :

निवड केलेल्या लाभार्थीना केंद्र शासनाच्या यादीतील व राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या औजारांपैकी त्यांच्या पसंतीच्या बऱ्डची कृषि औजारे खरेदी करण्याची मुभा राहील. मात्र, खरेदी केलेली औजारे केंद्र शासनाच्या तपासणी संस्था किंवा केंद्र शासनाने वेळोवेळी भान्यता दिलेल्या संस्थांकडुन तपासणी केलेली असणे बंधनकारक असुन त्यांनाच अनुदान

अनुज्ञेय राहील. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांमध्ये नमुद मुद्दा क्र. ११.१.३ (d)i,ii,iii,iv मध्ये केंद्रीय तपासणी संस्थांनी तपासणी करावयाच्या औजारे/उपकरणांचा तपशिल नमुद केला असून मुद्दा क्र. ११.१.३ (d)v अन्वये स्वयंचलीत नसलेले सर्व औजारे/उपकरणे यांची तपासणी परिशिष्ट क्र. V मधील नमुद तपासणीं संस्थांनी व वेळोवेळी मान्यता दिलेल्या तपासणी संस्थांनी करावी असे नमुद केले आहे. तसेच परिशिष्ट क्र.I(C) च्या तळटीप मध्ये कृषि औजारे/उपकरणांच्या तपासणीसाठी तपासणी संस्थांचा तपशील नमुद केला आहे. त्याव्यतीरीकृत भारतीय मानक संस्थेचे वैध मानांकनधारक औजारांनाही अनुदान अनुज्ञेय राहील. परिशिष्ट क्र. V नुसार मान्यता दिलेल्या ३० तपासणी संस्थांचा तपशील सोबत सहपत्रित करण्यात येत आहे. सदर तपशील केंद्र शासनाच्या (<http://farmech.dac.gov.in>) संकेत स्थळावरही उपलब्ध आहे. राज्य शासनाने सन २०१५-१६ साठी शासन निर्णय क्र.सुकौ-२०१५/प्र.क्र.२१८/११-अे, दि. २३ नोव्हेंबर २०१५ अन्वये दरनिश्चिती केलेली कृषि औजारे मान्यताप्राप्त तपासणी संस्थांकडून तपासणी केलेली असून महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ या शासन नियुक्त पुरवठा संस्थेकडून पुरविण्यात येतील. सदर शासन निर्णयान्वये आयुक्तालयाच्या मार्गदर्शक सुचना जा.क्र.सुकौ/दरनि./२०१५-१६/३८७/गुनि-५/२०१५, दि. १ डिसेंबर २०१५ अन्वये वितरीत करण्यात आल्या असून त्या कृषि विभागाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत. केंद्र शासनाने शिफारस केलेल्या ट्रॅक्टर्स, पॉवर टीलर्स व कंबाइन्ड हार्वेस्टरच्या मॉडेल्सची यादी केंद्र शासनाच्या संकेत स्थळावर (<http://farmech.dac.gov.in>) उपलब्ध आहे. सुलभतेच्या दृष्टीने सदर यादी विभागाच्या संकेत स्थळावर सुधा प्रसिध्द केली आहे. त्यात वेळोवेळी अंतर्भाव केल्या जाणा-या मॉडेल्सचा तपशील संकेत स्थळावरुन पहावा व केंद्र शासनाने शेतकरी प्रवर्ग निहाय व औजारेप्रकार निहाय अनुदानाच्या उच्चतम मर्यादा निर्धारीत केल्या आहेत. त्याचा तपशिल सोबत प्रपत्र - १ मध्ये सहपत्रीत केला आहे. औजारांचे प्रकारानुसार व त्यासाठी आवश्यक असलेल्या ट्रॅक्टरच्या अध्यशक्तीवर वर (एच.पी.) आधारीत अनुदान दर वेगवेगळे असल्याने ज्या गटातील औजारांची मागणी असेल त्या गटाच्या निर्धारित उच्चतम मर्यादेपर्यंतच अनुदान अनुज्ञेय राहिल. सोबत सहपत्रीत केलेल्या भौतीक/आर्थीक लक्षांकाच्या तक्त्यात ट्रॅक्टर बाबत २० पी.टी.ओ. अध्यशक्ती पेक्षा अधिक क्षमतेचे ट्रॅक्टर लक्षांक देताना विचारात घेतले आहेत. तसेच, पॉवर टीलर्सबाबत ८ बी.एच.पी. पेक्षा अधिक क्षमतेचे पॉवर टीलर्स लक्षांक देताना विचारात घेतले आहेत. तथापी, त्यापेक्षा कमी क्षमतेच्या ट्रॅक्टर/पॉवर टीलर ची लाभधारकाने मागणी केल्यास व सदर मॉडेलचा केंद्र शासनाच्या शिफारस केलेल्या यादीत समाविष्ट असल्यास त्यांना अनुदानाचा लाभ संबंधीत क्षमतेच्या ट्रॅक्टर/पॉवर टीलरसाठी केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या अनुदान मर्यादेत अनुज्ञेय राहील. त्यामुळे अनुदान रकमेतून होणा-या संभाव्य बचतीतून अतिरिक्त भौतीक लक्षांक साध्य करण्यास हरकत नाही. ट्रॅक्टर/पॉवर टीलर चलीत औजारांचे लक्षांक ३५ बी.एच.पी. पेक्षा जास्त अध्यशक्तीची गरज असलेली औजारे विचारात घेवून दर्शविले आहेत. तथापी, प्रत्यक्षात सदर औजारांसाठी लागणारी अध्यशक्ती विचारात घेवून त्यानुसार त्या मर्यादेत अनुदान अनुज्ञेय राहील याची कृपया नोंद घ्यावी. त्यामुळे, काही प्रमाणात निधी शिल्लक राहत असल्यास त्यातुन अतिरिक्त भौतीक साध्य आर्थीक मर्यादेत राबविण्यास हरकत नाही. याच प्रमाणे कार्यवाही बैलचलीत/मनुष्य/ट्रॅक्टर/स्वयंचलीत औजारांबाबत व पीक संरक्षण औजारांबाबतही लागू राहील. मात्र, सदर निधी कोणत्याही परिस्थितीत संबंधीत प्रवर्गातील लाभार्थीसाठीच उपयोगात आणण्याची दक्षता घ्यावी.

सदर उपअभियानांतर्गत पुरवठा संस्थेकडून पुरविण्यात येणा-या औजारांची पुरवठा संस्थांनी पुरवठा पूर्व तपासणी करणे व मागणी नोंदविणा-या अधिका-यांनी पुरवठा पश्चात गुणवत्ता तपासणी करून घेणे बंधनकारक राहील. याबाबत कृषि संचालक, (निविष्टा व गुण नियंत्रण) यांनी खरेदी प्रक्रीया व औजारांची स्पेसीफिकेशन्स व गुणवत्ता तपासणी इत्यादी बाबत वेळोवेळी निर्गमीत केलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार कार्यक्रमाची काटेकोर अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी संबंधीत अधिका-यांची राहील. औजारांच्या गुणवत्तेबाबत तक्रारी निर्माण झाल्यास सदर औजारांची आवश्यकतेनुसार दुरुस्ती करणे/बदलून देणे पुरवठा संस्थांना बंधनकारक राहील. योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त लाभार्थीना मिळण्याचे दृष्टीने जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी संयुक्तरीत्या व्यापक प्रमाणावर योजनेस प्रसिद्धी घ्यावी.

घटक क्र. ४ “भाडे तत्वावर कृषि यांत्रिकीकरण सेवेसाठी कृषि औजारे बॅन्क स्थापन करणे”

पार्श्वभूमी :

राज्यातील बहुतांश भाग कोरडवाहु असल्याने कृषि औजारे/उपकरणे शेतक-यांना स्वतः खरेदी करण्यास स्वाभाविक मर्यादा येतात. याकरिता कृषी औजारांच्या सेवा सुविधा शेतक-यांना प्रचलीत भाडेदरापेक्षा कमी दराने उपलब्ध करून देण्याचे दृष्टीने कृषी औजारे सेवा सुविधा केंद्रे (कृषि औजारे बॅन्क) स्थापन करणे हा प्रमुख उद्देश आहे.

घटकाचे उद्देश :

- १) जिल्ह्यामध्ये ज्याभागात कृषि क्षेत्रात उज्ज्वल वापराचे प्रमाण कमी आहे तेथे यांत्रिकीकरणास प्रोत्साहन देणे.
- २) सदर क्षेत्रातील पीक रचनेनुसार पिकाच्या पेरणीपासुन काढणीपश्चात प्रक्रियेपर्यंत शेतक-यांना माफक दराने यांत्रिकीकरणाची सेवा - सुविधा भाडेतत्वावर उपलब्ध करून देणे.
- ३) लहान व सिमांतीक शेतक-यांना कृषि यांत्रिकीकरण सुविधेचा लाभ देणे.

- ४) या प्रक्रियेत प्रगतीशील शेतकरी गट, शेतक-यांचे नोंदणीकृत गट, बचत गट व कृषि उत्पादक कंपन्या यांचा अंतर्भाव करून माफक भाडे तत्वावर शेतक-यांना कृषि यांत्रीकीकरण सेवा सुविधा पुरविणे व सामुग्रीची देखभाल करणे.
- ५) कृषि उत्पादन प्रक्रियेत अद्ययावत यंत्रसामग्रीचा प्रचार करणे.

कृषि औजारे बँन्क स्थापनेसाठी भौतीक/अर्थीक लक्षांक :

राज्यात प्राधान्याने कोरडवाहू क्षेत्रात कृषी औजारे सेवा-सुविधा केंद्रे (कृषि औजारे बँन्क) स्थापन करावयाची आहेत. सदर केंद्रांसाठी स्थानीक भौगोलीक परिस्थिती व पीक रचनेनुसार आवश्यक कृषि औजारांची निवड संबंधीत लाभधारकांनी करावी. अनुदान केवळ कृषि औजारांच्या खरेदी किमतीवरच मर्यादीत राहील. एकूण कृषि औजारे खरेदी किमतीच्या ४० टक्के किंवा बँक प्रकाराच्या उच्चतम अनुदान मर्यादित अनुदान अनुज्ञेय राहील. जिल्हा निहाय प्रस्तावीत भौतीक/अर्थीक लक्षांकाचा तपशील सोबत सहपत्रीत केला आहे (प्रपत्र-२).

सेवा-सुविधा केंद्रे स्थापन करताना गावांच्या निवडीचे निकष :

कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा केंद्र (कृषि औजारे बँन्क) स्थापनेसाठी गावांची निवड करताना केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीने खालील निकष पालणे बंधनकारक राहील.

- अ) कृषि क्षेत्रात कमी प्रमाणात उर्जा वापर असलेली गावे. (सन २०११ मधील राज्यातील जिल्हानिहाय कृषि क्षेत्रातील उर्जावापर दर्शविणारा तक्ता सोबत सहपत्रीत केला आहे (प्रपत्र-४). त्यात सद्यस्थितीनुरुप कृषि विद्यापीठातील तजांचे सल्याने सुधारणा करण्यास हरकत नाही.)
- ब) ट्रॅक्टरची संख्या कमी प्रमाणात असलेली गावे.
- क) अल्प व अत्यल्प जमीनधारकांचे प्रमाण अधिक असलेली गावे.
- ड) सध्या कृषि उत्पादकता कमी असलेली परंतु उत्पादकता वाढीस वाव असलेली गावे.

लाभार्थी निवडीचे निकष :

कृषि औजारे घटकाचा लाभ घेण्यासाठी प्राधान्याने शेतकरी उत्पादक कंपनी, शेतक-यांचे नोंदणीकृत गट, शेतकरी बचत गट, प्रगतीशील शेतकरी गट, कृषि विज्ञान केंद्रे यापैकी इच्छुक अर्जदारांची निवड करावी.

- १) सदर सुविधेद्वारे शेती व्यवसायाशी निगडीत कामे करणे बंधनकारक राहील. इतर प्रकारच्या व्यापारी/ व्यवसायासाठी या सुविधेचा लाभ देता येणार नाही.
- २) संबंधीत अर्जदाराकडे कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा पुरविण्यासाठी आवश्यक अनुभव, प्रशिक्षीत, अनुभवी व पुरेसे मनुष्यबळ असणे बंधनकारक राहील. तसेच, सदर यंत्रसामग्री व उपकरणे सुरक्षीत व सुस्थितीत ठेवण्यासाठी आवश्यक जागा व शेडची व्यवस्था असणे बंधनकारक राहील. जिल्हातील पीकरचनेनुरुप आवश्यक असणा-या जमीनीची पूर्वमशागत ते पीक काढणी पश्चात तंत्रज्ञानासाठी आवश्यक सर्व यंत्रसामग्री व उपकरणे संबंधीतांनी माफक भाडे तत्वावर उपलब्ध करून त्यांच्या सेवा शेतक-यांना वेळोवेळी पुरविणे बंधनकारक राहील.
- ३) लाभधारकाने कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा शेतक-यांना पुरविल्याबाबत आवश्यक अभिलेख ठेवणे व त्याचा नियमीत अहवाल सादर करणे बंधनकारक राहील. तसेच, याबाबत तपासणीच्या वेळी सर्व यंत्रसामग्री/उपकरणे व अभिलेख सादर करणे बंधनकारक राहील. (अभिलेख नोंदणीचे प्रपत्र सहपत्रीत केले आहे.)
- ४) सदर कार्यक्रमांतर्गत पुरविण्यात येणा-या यंत्रसामग्री व उपकरणे यांची नियमीत देखभाल व दुरुस्ती करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत लाभधारकांची राहील. संबंधीत सेवा-सुविधा केंद्रे व्यवस्थित चालविणे व वेळोवेळी त्यात सुधारणा करण्याची तयारी असणे आवश्यक राहील.
- ५) सदर यंत्रसामग्री व उपकरणे यांची परिवाहन विभागाकडे नोंदणी (रजिस्ट्रेशन), विमा, कर भरण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत लाभधारकांची राहील.
- ६) यासाठी मार्गदर्शक सुचनांसोबत सहपत्रीत केलेल्या हमीपत्रानुसार बॉन्ड पेपरवर हमीपत्र सादर करणे संबंधीत लाभधारकांना बंधनकारक राहील. (प्रपत्र-५)
- ७) रु. २५ लाखावरील खरेदीच्या कृषि औजारे बँकेच्या अनुदानासाठी प्रस्ताव बँन्क कर्ज प्रकरणाद्वारे सादर करणे आवश्यक असून अनुदानाची रक्कम बँक एन्डेड सबसीढी स्वरूपात बँक खात्यात जमा केली जाईल.
- ८) अशा प्रकरणी लाभार्थीने कर्जाऊ रकमेची परतफेड करण्याचा कालावधी ४ वर्षांपेक्षा कमी नसावा. लाभार्थी सदर केंद्र ६ वर्ष पुर्ण होण्यापुर्वी ते हस्तांतरीत/ विक्री/ गहाण ठेऊ शकत नाही.
- ९) सदर लाभार्थ्यास अनुदानावर मिळणा-या औजारांचे कोणत्याही परिस्थितीत पुढील किमान ६ वर्षे हस्तांतरण, पुनर्विक्री किंवा गहाण ठेवता येणार नाहीत. या कालावधीत त्यांना कृषि औजारे सेवा सुविधा पुरविणे बंधनकारक राहील.
- १०) संबंधीत लाभधारकांसाठी त्यांना आवश्यक असलेल्या यंत्रसामग्री व औजारांची त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील पीक रचनेनुसार निवड करावी. (सुलभ संदर्भासाठी कृषि हवामान प्रकारानुरुप व पीक रचनेनुसार आवश्यक कृषि औजारांची गरज

सोबतच्या तक्त्यात दर्शविली आहे (प्रपत्र-६), त्यात संलग्न कृषि विद्यापीठातील तजांच्या सल्याने इतर औजारांचा गरजेनुरुप अंतर्भाव करण्यास हरकत नाही.)

- ११) प्रत्येक लाभधारक सेवा-सुविधा केंद्राची सेवा-सुविधा पुरविण्याची क्षमता किमान १० हेक्टर प्रती दिवस आणि किमान ३०० हेक्टर प्रती हंगाम क्षेत्रासाठी असणे बंधनकारक राहील.
- १२) संबंधीत अर्जदाराने संस्थेचे नोंदणी प्रमाणपत्र, संस्थेच्या नावे बँकेतील खात्याच्या पुस्तीकेतील पहिल्या पानाची झ्वेरॅक्स स्वसाक्षात्कित प्रत ज्यावर आय. एफ. सी. कोड व खाते क्रमांक आहे ती जोडावी. बँकेच्या शाखेचा पत्ता, संस्थेच्या खात्याचा एक रद्द केलेला चेक अर्जासोबत देणे बंधनकारक राहील.
- १३) ज्या संस्थांना / गटांना यापूर्वी कृषि यांत्रीकीकरण सेवा सुविधा पुरवठयासाठी लाभ देण्यात आला आहे अशा गटांची फेर निवड करण्यात येवू नये.
- १४) वरील निकषांव्यतिरिक्त योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीच्या दृष्टीने स्थानीक परिस्थितीनुरुप आवश्यक ते अतिरिक्त निकष जिल्हा स्तरीय समितीने ठरविण्यास हरकत नाही.

लाभार्थी निवड :

कृषि औजारे बँकद्वारे कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा माफक दरावर पुरविण्यासाठी स्थापन करावयाच्या कृषि औजारे केंद्रासाठी शेतकरी उत्पादक कंपनी, शेतक-यांचे स्वयंसंसाध्यता गट, शेतकरी उत्पादक गट, कृषि विज्ञान केंद्रे यांची निवड करावी. यासाठी जिल्हा घटक क्र. ३ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे व्यापक प्रमाणात प्रसिध्दी देवून इच्छूक लाभार्थ्यांचे अर्ज कृषि सहाय्यकामार्फत मंडल कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयाकडून तालुका कृषि अधिकारी स्तरावर मागवावेत. सदर अर्जासोबत आवश्यक सर्व कागदपत्रे, आधार कार्डची स्वाक्षांकीत प्रत, रद्द केलेल्या चेकची प्रत जोडणे आवश्यक राहील.

सदर अर्जांची निकषांनुसार प्राथमीक छानणी ज्या उपविभागात केंद्र स्थापन करावयाचे आहे, तेथील उपविभागीय कृषि अधिकारी, संबंधीत तालुक्याचे तालुका कृषि अधिकारी व संबंधीत तालुक्याचे कृषि अधिकारी, पंचायत समिती यांच्या समितीने करून त्यांच्या शिफारसीसह अर्ज जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावेत. पात्र अर्जांची प्राप्त दिनांकानुसार क्रमवारी लावावी, जेणेकरून प्रथमप्राप्त प्रथम प्राधान्य या तत्वावर निवड प्रक्रीयेस सुलभता येईल.

जिल्हास्तरावर संदर्भीय शासन निर्णय दिनांक ३ जुन, २०१४ अन्वये जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीने सदर अर्जांची छानणी करून जिल्ह्यास दिलेल्या लक्षांकानुरुप लाभार्थीची निवड करावी. याबाबत योजनेच्या सफलतेच्या दृष्टीने समितीने काटेकोरपणे कार्यवाही करूनच लाभधारक निवडावेत. निवड प्रक्रीयेत निवड झालेल्या व न झालेल्या लाभधारकांच्या बाबत सुस्पष्ट कारणमिमांसा निवड समितीच्या सभेच्या इतिवृत्तांतात नमुद करावी. ही जबाबदारी संबंधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहील. निवड प्रक्रीयेत प्राप्त व पात्र अर्जानुसार आवश्यकतेनुरुप प्रतिक्षा यादी तयार ठेवावी.

निवड केलेल्या एखाद्या लाभार्थ्याने असमर्थता दर्शविल्यास प्रतिक्षा यादीतील त्याच प्रवर्गातील प्रथम क्रमांकाच्या लाभार्थ्यास प्रथम प्राधान्यप्रमाणे पुढील पात्र अर्जदाराची निवड करावी. निवड प्रक्रीयेतील एखाद्या लाभधारकाची काही सबल कारणास्तव निवड रद्द करणे गरजेचे असेल तर त्याबाबत स्पष्ट कारणे नोंदवून व तसे संबंधितांना लेखी कळवून पुरेशी संधी देवून, त्याबाबत नोंदी ठेवून तदनंतर निवड रद्द करण्याचे अधिकार जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीस राहतील. निवड प्रक्रीयेत पूर्णत: पारदर्शकता ठेवण्याची दक्षता घ्यावी व लाभधारकांची यादी नोटीसबोर्डवर प्रसिद्ध करावी. केंद्र शासनाच्या धोरणानुसार अनुदानाचा लाभ देताना सर्वसाधारण प्रवर्ग, अनुसुचित जाती प्रवर्ग व अनुसुचित जमाती प्रवर्गातील लाभार्थीना योग्य त्या प्रमाणात अनुदानाचा लाभ द्यावा.

जिल्ह्यांतर्गत प्राप्त पात्र अर्जदारानुसार उपविभागांतर्गत /तालुकातार्गत लक्षांक काही बदल करणे क्रमप्राप्त असल्यास असे बदल करण्याचे अधिकार संबंधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना राहतील. सदर बदल जिल्हास्तरीय कार्यकारी समितीच्या मान्यतेने करण्यात यावेत. तथापि, सदर बदल प्रवर्गानिहाय मंजुर आर्थिक तरतुदीच्या मर्यादेतच करणे बंधनकारक राहील याची कृपया नोंद घ्याची. तसेच, विभागांतर्गत एखाद्या जिल्ह्यातील लक्षांकात बदल करावयाचे झाल्यास त्याचे अधिकार संबंधीत विभागीय कृषि सहसंचालक यांना राहतील. मात्र, त्या परिस्थितीत संबंधीत जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीचे सुस्पष्ट लेखी अभिप्राय घेणे बंधनकारक राहील.

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी संबंधीत संस्था / गटास निवड झालेबाबत व औजारांची खरेदि महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळकडून करणेबाबत औजारे खरेदिच्या पुर्वसंमतीसह कळवावे. सदर प्रकरणी पुर्वसंमती देताना ‘महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाङ्कडून औजारे खरेदिकरीता पुर्वसंमती’ असा स्पष्ट उल्लेख करावा. तसेच निवड केलेल्या लाभार्थीचा तपशिल तात्काळ संबंधित तालुका कृषि अधिकारी व उपविभागीय कृषि अधिकारी यांना कळवावा व त्याची एक प्रत प्रादेशिक व्यवस्थापक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ यांच्याकडे पाठवावी. निवड केलेल्या लाभधारकांनी संपुर्ण रक्कम विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ यांचेकडे भरून सर्व औजारे संचांची खरेदी त्यांच्या

पसंतीनुसार महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाकडून करावी. पुरवठा संस्थेने संपूर्ण रकम प्राप्त होताच १५ दिवसांच्या आत संबंधीतांच्या पसंतीच्या औजारांचा पुरवठा करावा. ज्या प्रकरणी संबंधीत संस्था/ गटाने मागणी केलेल्या औजारांची पुरवठा संस्थेकडे उपलब्धता नसेल अथवा ते पुरवठा करु शकत नसतील त्याबाबत त्यांनी संबंधीतांना लेखी तात्काळ कळवावे व त्याची प्रत जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांना द्यावी. अशा प्रकरणी सदर औजारे खरेदीस जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी पुर्वसंमती द्यावी. पुर्वसंमती देताना ‘खुल्या बाजारातुन औजारे खरेदिकरीता पुर्वसंमती’ असा स्पष्ट उल्लेख करावा. अशा प्रकरणी संबंधीत संस्था/गटाना पूर्वसंमती पत्रासह सदर तपासणी केलेल्या त्याच दर्जाच्या, त्याच मॉडेलच्या, त्याच स्पेसीफीकेशन्सच्या औजारांची खुल्या बाजारातुन सुरुवातीस संपूर्ण रकम भरून स्वतः खरेदी करावी. अशा प्रकरणी औजारांच्या गुणवत्तेबाबत व दर्जाबाबत सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत संस्था/गटाची राहील, याची त्यांना स्पष्ट जाणीव करून द्यावी. पुरवठा संस्थेने लाभधारकास अदा केलेल्या बीलाच्या चार प्रती कराव्यात. त्यातील दोन प्रती लाभधारकास द्याव्यात. एक प्रत पुरवठा संस्थेने संबंधीत जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांना पाठवावी. अर्जदाराने सर्व औजारे सुस्थितीत प्राप्त झाल्याची खात्री करून बीलाची एक प्रत स्वतःकडे ठेवून बीलाच्या दुस-या प्रतीसह (तसेच खुल्या बाजारातुन खरेदी केली असल्यास त्या बीलाच्या प्रतीसह) अनुदान मागणीसाठी संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी व उपविभागीय कृषि अधिकारी यांच्या शिफारसीसह संयुक्त पथकाढ्यारे तपासणीसाठी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे विनंती करावी.

औजारे बॅन्कसाठी सर्व खरेदी नंतर प्राप्त प्रकरणांची जिल्हा स्तरीय संयुक्त तपासणी पथकाने प्रत्यक्ष औजारे बॅंक स्थापन करण्यात आलेल्या स्थळी भेट देवून त्याचे प्रयोजनासह खात्री करावी. सदर संयुक्त पथक जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे अधिनस्त कार्यरत राहील. पथकात संबंधीत उपविभागीय कृषि अधिकारी, कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद व संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी यांचा समावेश राहील. सदर पथकाने सोबत सहपत्रीत केलेल्या संयुक्त तपासणी प्रपत्राचे नमुन्यात सर्व नोंदी करून स्वाक्षरी करावी. सदर पथकाच्या प्रत्यक्ष तपासणी नंतरच संबंधीत लाभधारकांस अनुदान अनुज्ञेय राहील. संयुक्त तपासणी पथकाच्या अहवालाची एक प्रत त्यांनी लाभधारकास द्यावी. सदर प्रतीसह व देयकांच्या प्रतीसह लाभधारक अनुदानासाठी मागणी अर्ज जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचेकडे सदर करतील. सदर अर्जाचा नमुना सोबत सहपत्रीत केला आहे.

औजारे बॅन्कसाठी सर्व औजारांची निर्धारीत मानकानुसार खरेदी केल्याची व विमा, कर इत्यादी भरणा केल्याची खात्री संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी आणि उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी करून तसे प्रमाणपत्र जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना सादर करावे. तदनंतर जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी अनुदान अदायगीसाठी पात्र लाभार्थीची देयके कोषागारास सादर करावीत, तसेच लाभार्थीच्या खात्यावर अनुदानाची रकम जमा केल्याबाबत पोहोच कोषागाराकडून / ऑनलाईन पद्धतीने प्राप्त करून घेऊन अभिलेख जतन करावेत.

घटक ४ अंतर्गत लाभ घेतलेल्या संस्था/गटांचा तपशील औजारांच्या यादिसह संबंधीत ग्रामपंचायत फलकावर, मंडळ कृषि अधिकारी कार्यालय, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय, उपविभागीय कृषि अधिकारी कार्यालय, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय तसेच तलाठी कार्यालय, तहसीलदार कार्यालय व जिल्हाधिकारी कार्यालय येथील फलकावर प्रदर्शीत करण्यात यावा.

कृषि औजारे बॅन्कसाठी औजारांची निवड :

- कृषि औजारे बॅन्कद्वारे कृषि यात्रीकीकरण सेवा-सुविधा केंद्र स्थापन करणा-या उद्योजकाने संबंधीत क्षेत्रातील पीक रचनेनुरुप जमीनीची पूर्वमशागत ते पीक काढणीपश्चात प्रक्रीया यासाठी आवश्यक यंत्रसामुद्री व औजारांची निवड करावी. संबंधीत लाभधारकास त्यांच्या पसंतीप्रमाणे औजारे निवडीची मुभा राहील.
- एका पीक हंगामात किमान ३०० हेक्टरसाठी सेवा-सुविधा पुरविण्याच्या उद्देशाने आवश्यक क्षमतेची यंत्रसामुद्री व औजारांची निवड करणे अपेक्षीत आहे.
- केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांसोबत प्राप्त कृषि औजारांची यादी सोबत सहपत्रीत केली आहे. त्यानुसार औजारांची निवड स्थानिक परिस्थितीनुरुप करता येईल. तसेच, राज्य स्तरीय कृषि यात्रीकीकरण कार्यशाळेत कृषि विद्यापीठातील तज्जनी सुचविल्यानुसार कृषि हवामान प्रकार व पीक रचनेनुरुप औजारे संचाची यादीही सोबत सहपत्रीत केली आहे. त्यातुन आपल्या जिल्हातील पीक रचनेनुरुप औजारांची निवड करणे अपेक्षीत आहे.

कृषि औजारे बॅन्कसाठी औजारे खरेदी :

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनानुसार निवड केलेल्या लाभार्थीना केंद्र शासनाच्या यादीतील व राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या औजारांपैकी त्यांच्या पसंतीच्या बँडळची कृषि औजारे खरेदी करण्याची मुभा राहील. मात्र, खरेदी केलेली औजारे केंद्र शासनाच्या तपासणी संस्था किंवा केंद्र शासनाने वेळोवेळी मान्यता दिलेल्या संस्थांकडून तपासणी केलेली असणे बंधनकारक असुन त्यांनाच अनुदान अनुज्ञेय राहील. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांमध्ये नमुद मुद्दा क्र. ११.१.३ (d)i,ii,iii,iv मध्ये केंद्रीय तपासणी संस्थांनी तपासणी करावयाच्या औजारे/उपकरणांचा तपशिल नमुद केला असुन मुद्दा क्र. ११.१.३ (d)v अन्वये

स्वयंचलीत नसलेले सर्व औजारे/उपकरणे यांची तपासणी परिशिष्ट क्र. V मधील नमुद तपासणी संस्थांनी व वेळोवेळी मान्यता दिलेल्या तपासणी संस्थांनी करावी असे नमुद केले आहे. तसेच परिशिष्ट क्र.II(C) च्या तळटीप मध्ये कृषि औजारे/उपकरणांच्या तपासणीसाठी तपासणी संस्थांचा तपशील नमुद केला आहे. त्याव्यतीरीकृत भारतीय मानक संस्थेचे वैध प्रमाणपत्रधारक औजारांनाही अनुदान अनुज्ञेय राहील. परिशिष्ट क्र. V नुसार मान्यता दिलेल्या ३० तपासणी संस्थांचा तपशील सोबत सहपत्रित करण्यात येत आहे. सदर तपशील केंद्र शासनाच्या (<http://farmech.dac.gov.in>) संकेत स्थळावरही उपलब्ध आहे. राज्य शासनाने सन २०१५-१६ साठी शासन निर्णय क्र.सुकृऔ-२०१५/प्र.क्र.२१८/११-अे, दि. २३ नोव्हेंबर २०१५ अन्वये दरनिश्चिती केलेली कृषि औजारे मान्यताप्राप्त तपासणी संस्थांकडून तपासणी केलेली असून महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ या शासन नियुक्त पुरवठा संस्थेकडून पुरविण्यात येतील. सदर शासन निर्णयान्वये आयुक्तालयाच्या मार्गदर्शक सुचना जा.क्र.सुकृऔ/दरनि./२०१५-१६/३८७/गुनि-५/२०१५, दि. १ डिसेंबर २०१५ अन्वये वितरीत करण्यात आल्या असून त्या कृषि विभागाच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत. केंद्र शासनाने शिफारस केलेल्या ट्रॅक्टर्स, पॉवर टीलर्स व कंबाइन्ड हार्वेस्टरच्या मॉडेल्सची यादी केंद्र शासनाच्या संकेत स्थळावर (<http://farmech.dac.gov.in>) उपलब्ध आहे. सुलभतेच्या दृष्टीने सदर यादी विभागाच्या संकेत स्थळावर सुध्दा प्रसिध्द केली आहे. त्यात वेळोवेळी अंतर्भाव केल्या जाणा-या ट्रॅक्टर्स, पॉवर टीलर्स व कंबाइन्ड हार्वेस्टरच्या मॉडेल्सचा तपशील संकेत स्थळावरुन तपासून घ्यावा व केंद्र शासनाने शिफारस केलेल्या यादितील मॉडेल/मेकलाच अनुदान अनुज्ञेय राहिल याची कृपया नोंद घ्यावी.

जबाबदारी :

तालुका कृषि अधिकारी : घटक ३ बाबत - योजनेस तालुक्यातील शेतक-यांमध्ये व्यापक प्रसिध्दी देणे. अर्जदारांच्या प्रस्तावांची तालुका स्तरावर प्राथमीक छानणी करून सर्व बाबांची पूर्तता करून घेणे. सदर प्रस्तावांची उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडे शिफारस करणे. लाभार्थींनी पुरवठा संस्थेकडे जमा केलेले डी. डी. किंवा आर.टी.जी.एस.ची पावती जिल्हा अधिकृत कृषि अधिकारी यांचेकडे औजारांच्या मागणीसह सादर करावेत. लाभधारकांनी पूर्वसंमती घेवून स्वतः खरेदी केलेल्या औजारांबाबत प्रत्यक्ष खात्री करून अनुदान अदायगीसाठी शिफारस करणे.

घटक ४ बाबत - अर्जदारांच्या प्रस्तावांची उपविभाग स्तरावर प्राथमीक छानणी करून व स्थळ पहाणी करून प्रस्तावांची जिल्हा कृषि अधिकारी यांचेकडे शिफारस करणे. अर्जदाराच्या प्रस्तावानुसार प्रत्यक्ष पहाणी करून वस्तुस्थिती आधारीत अहवाल देणे. संयुक्त तपासणीबाबत कार्यवाहीस सहकार्य करणे. केंद्रास आवश्यकतेनुरूप तांत्रीक मार्गदर्शन करणे. वेळोवेळी केंद्रास भेटी देवून त्यांचे कार्यवाहीचा आढावा घेणे व अभिलेख तपासणे.

उपविभागीय कृषि अधिकारी : घटक ३ व ४ बाबत - योजनेस उपविभागातील शेतक-यांमध्ये व्यापक प्रसिध्दी देणे. तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडून प्राप्त प्रस्तावांची उपविभाग स्तरावर छानणी करून जिल्हा अधीकृत कृषि अधिकारी यांचेकडे शिफारस करणे. लाभधारकांनी पूर्वसंमती घेवून स्वतः खरेदी केलेल्या औजारांबाबत प्रत्यक्ष खात्री करून अनुदान अदायगीसाठी शिफारस करणे. संयुक्त तपासणीस उपस्थीत राहुन अहवाल साक्षात्कृत करणे.

जिल्हा अधिकृत कृषि अधिकारी : घटक ३ बाबत - योजनेस जिल्ह्यातील शेतक-यांमध्ये व्यापक प्रसिध्दी देणे. अर्जदारांच्या प्रस्तावांची जिल्हा स्तरावर छानणी करून लाभार्थींची अंतीम निवड जिल्हा स्तरीय कार्यकारी समितीच्या मान्यतेने जाहीर करणे व निवड झालेल्या लाभार्थींची यादी तात्काळ संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी यांना पाठविणे. लाभधारकास औजारे खरेदिकरीता पूर्वसंमती देणे, लाभधारकास वेळेवर अनुदानाची अदायगी करणे. जिल्ह्याचे विहीत प्रपत्रात मासीक प्रगती अहवाल व उपयोगीता प्रमाणपत्र आयुक्तालयास सादर करणे. सदर उपअभियानाचे मुल्यमापन त्रयस्थ संस्थेकडून करून घ्यावे.

घटक ४ बाबत - अर्जदारांच्या प्रस्तावांची जिल्हा स्तरावर छानणी करून अंतीम निवड जिल्हा स्तरीय समितीच्या मान्यतेने जाहीर करणे. अर्जदाराच्या प्रस्तावांची संयुक्त तपासणी पथकाढ्वारे प्रत्यक्ष तपासणी करून वस्तुस्थिती आधारीत अहवाल करणे. लाभधारकास औजारे खरेदिकरीता पूर्वसंमती देणे, लाभधारकास वेळेवर अनुदानाची अदायगी करणे. तालुकानिहाय भाड्याचे प्रती औजार, प्रती तास/दिवस, प्रती हेक्टर भाडेदर निर्धारीत करणे. जिल्हा स्तरावर अंमलबजावणीचे सर्वस्वी संनियंत्रण करणे. विहीत प्रपत्रात नियमीत अहवाल सादर करणे. जिल्ह्याचे विहीत प्रपत्रात उपयोगीता प्रमाणपत्र सादर करणे.

विभागीय कृषि सहसंचालक : विभागीय स्तरावर योजनेचे पर्यवेक्षण व संनियंत्रण तदनुषंगाने सर्व जबाबदा-या पार पाडणे. विभागाचे विहीत प्रपत्रात उपयोगीता प्रमाणपत्र सादर करणे.

संनियंत्रण : सदर उपअभियानांतर्गत घटक-३ चे पर्यवेक्षण जिल्हा अधिकृत कृषि अधिकारी यांनी करावयाचे आहे.

घटक ४ बाबत - स्थापन करण्यात येणा-या कृषि औजारे बॅन्कद्वारे चलित सेवा-सुविधा केंद्रांना औजारांची देखभाल दुरुस्ती याबाबत प्रशिक्षण व तांत्रीक मार्गदर्शन नजीकच्या कृषि विज्ञान केंद्रे, कृषि विद्यापीठे, नोंदणीकृत उत्पादक कंपन्या, पुरवठा संस्था यांचे माध्यमातून देण्यात यावे.

सदर उपअभियानांतर्गत स्थापीत कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा केंद्रांचे पर्यवेक्षण, जिल्हा-अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी करावयाचे आहे. सदर केंद्रे ज्या हेतूने स्थापन करण्यात येत आहेत त्यानुसार काम करतील, सदर क्षेत्रातील प्राधान्याने अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतक-यांना प्रचलीत भाडे दरापेक्षा किमान २५ टक्के कमी दराने सेवा-सुविधा पुरविल्ये झाईल. केंद्रे पूर्ण क्षमतेने कार्यरत राहतील हे तपासण्याची व बेळोवेळी त्यांना सुचना देण्याची व आवश्यकतेनुसार कार्यवाही करण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधीत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहील. याबाबत संबंधीत उपविभागीय कृषि अधिकारी, कृषि विकास अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी यांचे समन्वयाने कार्यवाही करणे अपेक्षीत आहे. त्यांचीही संदर प्रक्रीयेत तेंवढीच जबाबदारी राहील.

भागीदारी :

सार्वजनीक खाजगी भागीदारीतूनही (पीपीपी तत्वावर) कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा केंद्रे (कृषि औजारे बॅन्क) उत्पादकांनी स्थापन करण्यास हरकत नाही. उत्पादक/पुरवठादार यांना जिल्हात स्थापन करण्यात येणा-या केंद्रांना देखभाल, दुरुस्तीबाबत कार्यवाहीसाठी प्रोत्साहीत करावे. अद्यावत कृषि औजारांची उपयुक्तता व माहीती मिळण्याचे दृष्टीने त्यांनी लाभधारकांच्या सहभागाने जबळपासच्या जिल्ह्यात, केंद्रांवर भेटी आयोजीत कराव्यात. सदर केंद्रांबरोबर वार्षीक देखभाल करार करणे, सुट्ट्याभागांचा पुरवठा करणे इत्यादीसाठी उत्पादक/पुरवठादार यांनी सहभाग देण्यासाठी त्यांना प्रवृत्त करावे.

अहवाल :

सदर कार्यक्रमांतर्गत भौतीक/अर्थीक साध्याचा अहवाल विहीत प्रपत्रात नियमीतपणे दर महीन्याच्या २ तारखेपर्यंत सादर करणे जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना बंधनकारक राहील.

सदर मार्गदर्शक सुचना कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावर (<http://www.mahaagri.gov.in>) उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत.

सोबत : प्रपत्रे १ ते ७ व इतर नमुने (पृष्ठ क्र. १० ते ३५)

(एकूण पृष्ठे ३५)

(कृ. वि. देशमुख)

कृषि संचालक (नि. व गु. नि.)

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१

प्रत - माहीतीस्तव सविनय सादर -

१. मा. अपर मुख्य सचिव (कृषि व पणन), मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादीत, दिनकरराव देसाई मार्ग, आरे मिल्क कॉलनी, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई - ४०० ०६५
३. व्यवस्थापकीय संचालक, छोट्या शेतक-यांचा कृषि व्यापार संघ(SFAC), महाराष्ट्र राज्य, कृषि भवन, शिवाजीनगर, पुणे-५.
४. कृषि उपसंचालक, आयुक्त कृषि कक्ष, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानांतर्गत घटकनिहाय अनुदानाचा तपशिल
घटक नं ३ - कृषि औजारे/मशिनरी/उपकरणे यांचे खरेदिसाठी अर्द्धसहाव्याचा दर

अ.न.	कृषि औजाराचा प्रकार	अ.जा., अ.ज., अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकऱी व महिला लाभार्थीसाठी	इतर लाभार्थीसाठी		
		मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी	मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
अ	ट्रॅक्टर				
१	ट्रॅक्टर (०८-१५ पी.टी.ओ. एच.पी.)	रु. १.०० लाख	३५ टक्के	रु. ०.७५ लाख	२५ टक्के
२	ट्रॅक्टर (१५-२० पी.टी.ओ. एच.पी.)	रु. १.०० लाख	३५ टक्के	रु. ०.७५ लाख	२५ टक्के
३	ट्रॅक्टर (२०-४० पी.टी.ओ. एच.पी. पेक्षा	रु. १.२५ लाख	३५ टक्के	रु. १.०० लाख	२५ टक्के
४	ट्रॅक्टर (४०-७० पी.टी.ओ. एच.पी.)	रु. १.२५ लाख	३५ टक्के	रु. १.०० लाख	२५ टक्के
ब.	पॉवर टिलर				
१	पॉवर टिलर (८ बी.एच.पी. पेक्षा कमी)	रु. ०.५० लाख	५० टक्के	रु. ०.४० लाख	४० टक्के
२	पॉवर टिलर (८ बी.एच.पी. आणि त्यापेक्षा जास्त)	रु. ०.७५ लाख	५० टक्के	रु. ०.६० लाख	४० टक्के
क.	भारत लावणी यंत्र / पॅडी ट्रान्सफ्लांटर				
१	स्वयंचलीत पॅडी ट्रान्सफ्लांटर (४	रु. ०.९४ लाख	५० टक्के	रु. ०.७५ लाख	४० टक्के
	स्वयंचलीत पॅडी ट्रान्सफ्लांटर				
१	४-८ रांगा पेक्षा जास्त	रु. २.०० लाख	४० टक्के	रु. २.०० लाख	४० टक्के
२	८-१६ रांगा पेक्षा जास्त				
ड.	स्वयंचलीत यंत्रे				
१	स्वयंचलीत यंत्रे - रीपर कम बाईंडर	रु. १.२५ लाख	५० टक्के	रु. १.०० लाख	४० टक्के
i)	स्पेशलाईंज्ड स्वयंचलीत यंत्रे				
१	रीपर	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
२	पोस्ट होल डिगर/ अगर				
३	न्युमेट्रिक/ इतर प्लॅन्टर				
ii)	स्वयंचलीत फळबाग यंत्रे				
१	फुट तोडणी यंत्र / फुट प्लकर	रु. १.२५ लाख	५० टक्के	रु. १.०० लाख	४० टक्के
२	द्री प्रुनर				
३	फुट हार्वेस्टर				
४	फुट ग्रेडर				
५	ट्रक ट्रॉली				
६	नरसरी मेडिया फिलींग मशिन				
७	मल्टीपरपज हायड्रॉलीक सिस्टीम				
८	पॉवर ऑपरेटेड हॉर्टीकल्चर दुल्स फॉर प्रुनिंग, बळींग, ग्रेटींग, शेरींग इ.				
I.	ट्रॅक्टर / पॉवर टिलर (२० बी.एच.पी. पेक्षा कमी) चलीत औजारे / उपकरणे				
अ.	लॅन्ड डेव्हलपमेंट, टीलेज व सीड बेड तयार करण्यासाठी लागणारी औजारे / उपकरणे				
१	एम बी प्लाउ	रु. ०.९५ लाख	५० टक्के	रु. ०.९२ लाख	४० टक्के
२	डीस्क प्लाउ				
३	कल्टीक्लेटर				
४	हॅरो				
५	लेव्हलर ब्लॉड				
६	केज व्हील				
७	फरो ओपनर				
८	रीजर				
९	वीड स्लॉशर				
१०	लेसर लॅन्ड लेव्हलर				
११	रीव्हर्सीबल मेक्निकल प्लाउ				
१२	रोटाव्हेटर	रु. ०.३५ लाख	५० टक्के	रु. ०.२८ लाख	४० टक्के
१३	रोटोपॉलर				
१४	रीव्हर्सीबल हायड्रॉलीक प्लाउ				
१५	विसेल प्लाउ	रु. ०.०८ लाख	५० टक्के	रु. ०.०६ लाख	४० टक्के

प्रपत्र - १
कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियानानंतरगत घटकनिहाय अनुदानाचा तपशिल
घटक नं ३ - कृषि औजारे/मशिनरी/उपकरणे यांचे खरेदिसाठी अर्थसहाय्याचा दर

अ. न.	कृषि औजाराचा प्रकार	अ.जा., अ.ज., अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकरी व महिला लाभार्थीसाठी		इतर लाभार्थीसाठी	
		मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी	मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
ब.	सोईंग, प्लांटींग, रीपींग व डिग्रींग इविपमेंट				
१	पोस्ट होल डिगर				
२	बटाटा प्लॅन्टर				
३	बटाटा डिगर				
४	भुईमुग डिगर				
५	स्ट्रीप टील ड्रील				
६	ट्रॅक्टर डॉन रीपर				
७	कांदा हार्केस्टर				
८	भात स्ट्रॉ चॉपर	रु. ०.१५ लाख	५० टक्के	रु. ०.१२ लाख	४० टक्के
९	झोरो टील सीड कम कटीलायझर ड्रील				
१०	रेज्ड बेड प्लॅन्टर				
११	शुगर केन कटर/स्ट्रीपर				
१२	प्लॅन्टर				
१३	सीड ड्रील				
१४	मल्टी क्रॉप प्लॅन्टर				
१५	झोरो टील मल्टी क्रॉप प्लॅन्ट				
१६	रीज फरो प्लॅन्टर				
१७	टर्बे सीडर				
१८	न्युमॅटीक प्लॅन्टर				
१९	न्युमॅटीक व्हेजीटेबल ट्रान्सप्लॅन्टर	रु. ०.३५ लाख	५० टक्के	रु. ०.२८ लाख	४० टक्के
२०	न्युमॅटीक व्हेजीटेबल सीडर				
२१	हैंपी सीडर				
२२	प्लॉस्टिक मल्च लैंग शशीन				
क.	इंटर कल्टीक्षेशन इविपमेंट				
१	ग्रास वीड स्लॅशर				
२	भात स्ट्रॉ चॉपर	रु. ०.१५ लाख	५० टक्के	रु. ०.१२ लाख	४० टक्के
३	पॉवर टीडर (इंजीन ऑपरेटेड २ बीएचपी पेक्षा कमी)				
ड.	इविपमेंट फॉर रेसीडचु मॅनेजमेंट / हे अँन्ड फोरेज इविपमेंट				
१	शुगर केन भेंश कटर				
२	कोकोनट फ्रॉन्ड चॉपर				
३	रॅक	रु. ०.१५ लाख	५० टक्के	रु. ०.१२ लाख	४० टक्के
४	बैलर्स				
५	स्ट्रॉ रीपर				
६.	हारक्सैस्टींग अँन्ड श्रेशींग इविपमेंट (इंजीन / इलेक्ट्रीक मोटार चलीत ३ एच पी पेक्षा कमी व पॉवर टीलर आणि ट्रॅक्टर चलीत २० बीएचपी पेक्षा कमी)				
७	भुईमुग शेंगा स्ट्रीपर				
८	श्रेशर				
९	मल्टी क्रॉप श्रेशर	रु. ०.२० लाख	५० टक्के	रु. ०.१६ लाख	४० टक्के
१०	पैंडी श्रेशर				
११	ब्रश कटर				
१२.	चाफ कटर (इंजीन / इलेक्ट्रीक मोटार चलीत ३ एच पी पेक्षा कमी व पॉवर टीलर आणि ट्रॅक्टर चलीत २० बीएचपी पेक्षा कमी)	रु. ०.२० लाख	५० टक्के	रु. ०.१६ लाख	४० टक्के
॥.	ट्रॅक्टर (२० पेक्षा जास्त ते ३५ बी.एच.पी.) चलीत औजारे / उपकरणे				
अ.	लॅन्ड डेक्लपमेंट, टीलेज व सीड बेड तयार करण्यासाठी लागणारी औजारे / उपकरणे				
१	एमबी प्लाउ				
२	डीस्क प्लाउ				
३	कल्टीव्हेटर				
४	हैरो				
५	लेक्लर ब्लॉड				
६	केज व्हील	रु. ०.१९ लाख	५० टक्के	रु. ०.१५ लाख	४० टक्के
७	फरो ओपनर				
८	रीजर				
९	वीड स्लॅशर				
१०	लेसर लॅन्ड लेक्लर				
११	रीक्सीबल मैक्निकल प्लाउ				
१२	रोटाव्हेटर	रु. ०.४४ लाख	५० टक्के	रु. ०.३५ लाख	४० टक्के
१३	रोटोपॅडलर				
१४	रीक्सीबल हायड्रॉलीक प्लाउ				
१५	विसेल प्लाउ	रु. ०.१० लाख	५० टक्के	रु. ०.०८ लाख	४० टक्के

प्रपत्र - १

कृषि यांत्रीकीकरण उपभियानांतर्गत घटकनिहाय अनुदानाचा तपशिल
घटक नं ३ - कृषि औजारे/मशिनरी/उपकरणे यांचे खरेदिसाठी अर्थसहाव्याचा दर

अ. न.	कृषि औजाराचा प्रकार	अ.जा., अ.ज., अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकरी व महिला लाभार्थीसाठी		इतर लाभार्थीसाठी	
		मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी	मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
ब.	सोईगा, प्लांटीग, रीपींग व डिगींग इक्विपमेंट				
१	पोर्स्ट होल डिगर				
२	बटाटा प्लॅन्टर				
३	बटाटा डिगर				
४	भुईमुग डिगर				
५	स्ट्रीप टील ड्रील				
६	ट्रॅक्टर डॉन रीपर				
७	कांदा हाव्हेस्टर				
८	भात स्ट्रॉ चॉपर				
९	झीरो टील सीड कम फटीलायझर ड्रील	रु. ०.११ लाख	५० टक्के	रु. ०.१५ लाख	४० टक्के
१०	रेजड बेड प्लॅन्टर				
११	शुगर केन कटर/स्ट्रीपर				
१२	प्लॅन्टर				
१३	सीड ड्रील				
१४	मल्टी क्रॉप प्लॅन्टर				
१५	झीरो टील मल्टी क्रॉप प्लॅन्ट				
१६	रीज फरो प्लॅन्टर				
१७	टर्बो सीडर				
१८	न्युमेटीक प्लॅन्टर				
१९	न्युमेटीक व्हेजीटेबल ट्रान्सप्लॅन्टर	रु. ०.४४ लाख	५० टक्के	रु. ०.३५ लाख	४० टक्के
२०	न्युमेटीक व्हेजीटेबल सीडर				
२१	हॅपी सीडर				
२२	प्लॅस्टिक मल्च लेईंग मशीन				
क.	इंटर कल्टीव्हेशन इक्विपमेंट				
१	ग्रास वीड स्लॅशर				
२	भात स्ट्रॉ चॉपर				
३	पॉवर वीडर(ईंजीन ऑपरेटेड २ बीएचपी पेक्षा जास्त)	रु. ०.११ लाख	५० टक्के	रु. ०.१५ लाख	४० टक्के
ड.	इक्विपमेंट फॉर रेसीड्यु मॅनेजमेंट / हे अॅन्ड फोरेज इक्विपमेंट				
१	शुगर केन थ्रॉश कटर				
२	कोकोनट फ्रॉन्ड चॉपर				
३	रॅक				
४	बेलर्स				
५	स्ट्रॉ रीपर				
इ.	हार्वेस्टींग अॅन्ड थ्रेशींग इक्विपमेंट(इंजीन/इलेक्ट्रीक मोटार चलीत ५ एचपी पेक्षा कमी व पॉवर टीलर आणि ट्रॅक्टर चलीत ३५ बीएचपी पेक्षा कमी)				
१	भुईमुग शेंगा स्ट्रीपर				
२	थ्रेशर				
३	मल्टी क्रॉप थ्रेशर				
४	पॅडी थ्रेशर				
५	ब्रश कटर				
ई.	चाफ कटर (ईंजीन / इलेक्ट्रीक मोटार चलीत ३ - ५ एच पी पेक्षा जास्त व पॉवर टीलर आणि ट्रॅक्टर चलीत ३५ बीएचपी पेक्षा कमी)	रु. ०.२५ लाख	५० टक्के	रु. ०.२० लाख	४० टक्के
III.	ट्रॅक्टर (३५ बी.एच.पी. पेक्षा जास्त) चलीत औजारे / उपकरणे				
अ.	लॅन्ड डेव्हलपमेंट, टीलेज व सीड बेड तयार करण्यासाठी लागणारी औजारे / उपकरणे				
१	एमबी प्लाऊ				
२	डीस्क प्लाऊ				
३	कल्टीव्हेटर				
४	हॅरो				
५	लेल्लर ब्लेड	रु. ०.४४ लाख	५० टक्के	रु. ०.३५ लाख	४० टक्के
६	केज व्हील				
७	फरो ओपनर				
८	रीजर				
९	रीव्हर्सीबल मेक्निकल प्लाऊ				

कृषि यांत्रीकीकरण उपआधिकारानांतर्गत घटकनिहाय अनुदानाचा तपशिल
घटक नं ३ - कृषि औजारे/मशीनरी/उपकरण यांचे खरेदिसाठी अर्थसहाय्याचा दर

अ.न.	कृषि औजाराचा प्रकार	अ.जा., अ.ज., अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकरी व भहिला लाभार्थीसाठी		इतर लाभार्थीसाठी	
		मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी	मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
१०	वीड स्लॅशर				
११	लेसर लैन्ड लेल्हलर				
१२	रोटाव्हेटर				
१३	रोटोपडलर				
१४	रीहसीबल हायड्रॉलीक प्लाउ				
१५	सब सॉझलर	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
१६	ट्रेन्च मेकर्स (पी. टी. ओ. ऑपरेटेड)				
१७	बंड फॉर्मर (पी. टी. ओ. ऑपरेटेड)				
१८	पॉवर हॉरो (पी. टी. ओ. ऑपरेटेड)				
१९	बॅकहु लोडर डोऱर (टॅक्टर ऑपरेटेड)				
द.	सोईग, स्पास्टीग, रीपीग व डिग्रीग इकियपमेंट				
१	झीरो टील सीड कम फटीलायझर ड्रील				
२	रेजड वेड प्लॅन्टर				
३	सीड ड्रील	रु. ०.४४ लाख	५० टक्के	रु. ०.३५ लाख	४० टक्के
४	बटाटा डिगर				
५	टॅक्टर ड्रॉन रीपर				
६	कांदा हाव्हेस्टर				
७	पॉस्ट होल डिगर				
८	बटाटा प्लॅन्टर				
९	भुईमुग डिगर				
१०	स्ट्रीप टील ड्रील				
११	भात रस्त्रॉ चॉपर				
१२	शुगर केन कटर/स्ट्रीपर/प्लॅन्टर				
१३	मल्टी क्रॉप प्लॅन्टर				
१४	झीरो टील मल्टी क्रॉप प्लॅन्टर	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
१५	रीज फरो प्लॅन्टर				
१६	टर्बो सीडर				
१७	न्युमेटीक प्लॅन्टर				
१८	न्युमेटीक व्हेजीटेबल ट्रान्सप्लॅन्टर				
१९	न्युमेटीक व्हेजीटेबल सीडर				
२०	हॅपी सीडर				
२१	कसावा प्लॅन्टर				
२२	मॅन्युअर स्प्रोडर				
२३	फटीलायझर स्प्रोडर - पी.टी.ओ.ऑपरेटेड				
२४	प्लॅस्टिक मल्च लेईग मशीन				
२५	ॲटोमेटीक भात नसरी सोईग मशीनरी				
क.	इंटर कल्तीव्हेशन इकियपमेंट				
१	ग्रास/वीड स्लॅशर				
२	भात रस्त्रॉ चॉपर	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
३	वीडर (पी. टी. ओ. ऑपरेटेड)				
द.	हारव्हेस्टींग अंन्ड थ्रेशींग इकियपमेंट (इंजीन/इलेक्ट्रीक मोटार धलीत ५ एच पी पेक्षा जास्त व पॉवर टीलर आणि ट्रक्टर चलीत ३५ बीएचपी पेक्षा जास्त)				
१	भुईमुग थेंगा स्ट्रीपर				
२	थ्रेशर / मल्टी क्रॉप थ्रेशर				
३	पॅडी थ्रेशर	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
४	चाफ कटर				
५	फॉरेज हारव्हेस्टर				
६	बर्ड स्फेरर				
इ.	इकियपमेंट फॉर रेसीड्यु मॅनेजमेंट / हे अंन्ड फॉरेज इकियपमेंट				
१	शुगर केन थ्रेश कटर				
२	कोकोनट फ्रॉन्ड चॉपर				
३	हे रेंक				
४	बेलर्स (गोल)	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
५	बेलर्स (आयताकृती)				
६	वुड चीपर्स				
७	शुगर केन रटून मॅनेजर				
८	कॉटन स्टॉल्क अपरूटर				
९	स्ट्रॉ रीपर				

कृषि यांत्रीकीकरण उपभियानांतर्गत घटकनिहाय अनुदानाचा तपशिल
घटक नं ३ - कृषि औजारे/मशिनरी/उपकरणे यांचे खरेदिसाठी अर्थसहाव्याचा दर

अ.न.	कृषि औजाराचा प्रकार	अ.जा., अ.ज., अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकरी व महिला लाभार्थीसाठी	इतर लाभार्थीसाठी		
		मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी	मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
IV.	सर्व मनुष्य चलीत/ प्राणी चलीत औजारे/उपकरणे/टुल्स				
अ.	लॅन्ड हॉक्सलपमेंट, टीलेज व सीड बेड तयार करण्यासाठी लागणारी औजारे / उपकरणे				
१	एमवी प्लाऊ	रु. ०.९० लाख	५० टक्के	रु. ०.०८ लाख	४० टक्के
२	डीरक प्लाऊ				
३	कल्टीकैटर				
४	हॅरो				
५	लेव्हलर ब्लेड				
६	फरो ओपनर				
७	रीजर				
८	पडलर				
ब.	सोईंग व प्लांटींग इविपमेंट				
१	आत प्लॅन्टर	रु. ०.९० लाख	५० टक्के	रु. ०.०८ लाख	४० टक्के
२	सीड कम फर्टीलायझर ड्रील				
३	रेजड बेड प्लॅन्टर				
४	प्लॅन्टर				
५	डीबलर				
६	भात नर्सरी रेजींग मशीनरी				
७	इम सीडर (४ ओळी पेक्षा कमी)				
८	इम सीडर (४ ओळी पेक्षा जास्त)				
क.	हारकेस्टींग अॅन्ड थ्रेशींग इविपमेंट				
१	भुईमुग शेंगा स्ट्रीपर	रु. ०.९० लाख	५० टक्के	रु. ०.०८ लाख	४० टक्के
२	थ्रेशर				
३	विनोईंग फॅन				
४	ट्री बलाईंबर				
५	हॉटीकल्वर हॅन्ड टुल्स				
६	चाफ कटर (३' पर्यंत)				
७	चाफ कटर (३' पेक्षा जास्त)				
ड.	इंटर कल्नीक्षेशन इविपमेंट				
१	ग्रास /वीड स्टॉशर	रु. ०.००६ लाख	५० टक्के	रु. ०.००५ लाख	४० टक्के
२	वीडर				
३	कोनो वीडर				
४	गार्डन हॅन्ड टुल्स				
इ.	प्लॅन्ट प्रोटेक्शन इविपमेंट				
१	मनुष्य चलीत फवारणी पंप				
१	नॅपसॅक / फुट ऑपरेटेड स्प्रेयर	रु. ०.००६ लाख	५० टक्के	रु. ०.००५ लाख	४० टक्के
२	पॉवर्ड नॅपसॅक स्प्रेयर/ पॉवर ऑपरेटेड तैवान स्प्रेयर(क्षमता ८-१२ ली.)	रु. ०.०३१ लाख	५० टक्के	रु. ०.०२५ लाख	४० टक्के
३	पॉवर्ड नॅपसॅक स्प्रेयर/ पॉवर ऑपरेटेड तैवान स्प्रेयर(क्षमता १२-१६ ली.)	रु. ०.०३८ लाख	५० टक्के	रु. ०.०३ लाख	४० टक्के
४	पॉवर्ड नॅपसॅक स्प्रेयर/ पॉवर ऑपरेटेड तैवान स्प्रेयर(क्षमता १६ ली. पेक्षा जास्त)	रु. ०.९० लाख	५० टक्के	रु. ०.०८ लाख	४० टक्के
५	टॅक्टर माऊंटेड/ऑपरेटेड स्प्रेयर (२० बी. एच. पी.पेक्षा कमी)	रु. ०.९० लाख	५० टक्के	रु. ०.०८ लाख	४० टक्के
६	टॅक्टर माऊंटेड/ऑपरेटेड स्प्रेयर (३५ बी. एच. पी.पेक्षा कमी)	रु. ०.९३ लाख	५० टक्के	रु. ०.९० लाख	४० टक्के
७	इकोफैन्डली लाईट ट्रॅप	रु. ०.०९४ लाख	५० टक्के	रु. ०.०९२ लाख	४० टक्के
८	टॅक्टर माऊंटेड/ऑपरेटेड स्प्रेयर (३५ बी. एच. पी.पेक्षा जास्त)	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
९	इलेक्ट्रोस्टॅटीक स्प्रेयर	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के

कृषि यांत्रीकीकरण उपभियानांतर्गत घटकनिहाय अनुदानाचा तपशिल
घटक नं ३ - कृषि औजारे/मशिनरी/उपकरणे यांचे खरेदिसाठी अर्थसहाव्याचा दर

अ. न.	कृषि औजाराचा प्रकार	अ.जा., अ.ज., अल्प व अत्यल्प भुधारक शेतकरी व महिला लाभार्थीसाठी		इतर लाभार्थीसाठी	
		मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी	मंजुर कमाल अनुदान मर्यादा प्रती औजार/उपकरण प्रती लाभार्थी	अनुदानाची टक्केवारी
१	२	३	४	५	६
V	फलोत्पादन/काढणी पश्चात तंत्रज्ञान उपकरणे				
अ.	स्वयंचलीत/ इतर उजाचलीत फलोत्पादन उपकरणे/मशिनरी				
१	चेन सॉ/ हिल बॅरो/ आंगा ग्रेडर / प्लॉन्टर व फलोत्पादन पीकांसाठी इतर आवश्यक स्वयंचलीत मशिनरी व उपकरणे	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
ब.	मनुष्य चलीत फलोत्पादन उपकरणे				
१	शीडी / ऑल्युमीनीयम शीडी	रु. ०.९० लाख	५० टक्के	रु. ०.८८ लाख	४० टक्के
२	ऑल्युमीनीयम पोल				
३	प्लकर / झेला				
क.	अन्नधान्य / गळित धान्य व फलोत्पादन पीकांसाठी काढणी पश्चात तंत्रज्ञान उपकरणे				
४	प्राथमीक प्रक्रीया तंत्रज्ञानाचा विस्तार होणेसाठी काढणी पश्चात तंत्रज्ञान युनिटची स्थापना करणे, मुल्य वृद्धी, कमी किंमतीमध्ये शास्त्रीय पद्धतीने साठवणुक, पैकेजीग युनीट आणि उत्पादन क्षेत्रातील बाय प्रॉडक्ट व्यवस्थापन	रु. १.६० लाख प्रती युनिट	६० टक्के	रु. १.५० लाख प्रती युनिट	५० टक्के
५	मीनी राईस मील				
६	मीनी दाळ मील				
७	मीलेट मील				
८	फिल्टर प्रेस सह तेल मील (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)	रु. १.५० लाख	६० टक्के	रु. १.२५ लाख	५० टक्के
९	एक्स्ट्रॅक्टर (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)				
१०	दाळीब दाणे सोलणी /दाणे एक्स्ट्रॅक्टर				
११	सिताफळ गर काढणेर उपकरण/पल्पर (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)				
१२	निर्जलीकरण युनिट/प्रिंकिंग मशीन / ह्युमीडीफायर				
१३	पैकिंग मशीन (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)				
१४	सर्व प्रकारचे उर्जा चलीत डीहस्कर / शेलर/ थेशर/ हाव्हेंरस्टर / डी- स्पायकिंग/डीकोन्ट्रीग मशीन / पीलर स्लीटर/ स्ट्रीपर (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
१५	सर्व प्रकारचे बॉयलर/स्टीमर/ड्रायर सोलार (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)	रु. ०.६३ लाख	५० टक्के	रु. ०.५० लाख	४० टक्के
१६	सर्व प्रकारचे वॉर्सींग मशीन्स (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)	रु. ०.४४ लाख	५० टक्के	रु. ०.३५ लाख	४० टक्के
१७	सर्व प्रकारचे ग्राईडर/प्लक्हराइजर/पॉलीशर (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)				
१८	सर्व प्रकारचे कलीनर कम ग्रेडर /पॉलीयंट सेपरेटर/ स्पेसीफीक ग्रॅव्हीटी सेपरेटर (सर्व प्रकारच्या फलोत्पादन /अन्नधान्य / गळित धान्य पीकांसाठी)				

अ. क्र.	जिल्हा	ट्रॅक्टर (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ९.२५ लाख प्रती ३५ एच. पी. ट्रॅक्टरसाठी)				पॉवर टिलर (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ०.७५ लाख प्रती ८ बी. एच. पी. पॉवर टीलरसाठी)				खांबंधलीत औजारे (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. २.०० लाख)			
		भौतिक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक	भौतिक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक	भौतिक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक
१	ठाणे	१०	७.५०	५.००	१२.५०	१२	५.४०	३.६०	९.००	१	१.२०	०.८०	२.००
२	पालघर	११	८.२५	५.५०	१३.७५	१४	६.३०	४.२०	१०.५०	१	१.२०	०.८०	२.००
२	रायगड	२३	१७.२५	११.५०	२८.७५	३०	१३.५०	९.००	२२.५०	१	१.२०	०.८०	२.००
३	रत्नागिरी	३३	२४.७५	१६.५०	४१.२५	४३	१९.३५	१२.९०	३२.२५	२	२.४०	१.६०	४.००
४	सिंधुदुर्ग	२०	१५.००	१०.००	२५.००	२६	११.७०	७.८०	११.५०	१	१.२०	०.८०	२.००
ठाणे विभाग		१७	७२.७५	४८.५०	१२१.२५	१२५	५६.२५	३७.५०	१३.७५	६	७.२०	४.८०	१२.००
५	नाशिक	४७	३५.२५	२३.५०	५८.७५	६१	२७.४५	१८.३०	४५.७५	२	२.४०	१.६०	४.००
६	धुळे	१७	१२.७५	८.५०	२१.२५	२२	९.९०	६.६०	१६.५०	१	१.२०	०.८०	२.००
७	नंदुरबार	११	८.२५	५.५०	१३.७५	१४	६.३०	४.२०	१०.५०	१	१.२०	०.८०	२.००
८	जळगाव	३२	२४.००	१६.००	४०.००	४२	१८.९०	१२.६०	३१.५०	२	२.४०	१.६०	४.००
नाशिक विभाग		१०७	८०.२५	५३.५०	१३३.७५	१३१	६२.५५	४७.७०	१०४.२५	६	७.२०	४.८०	१२.००
९	अहमदनगर	७०	५२.५०	३५.००	८७.५०	१०	४०.५०	२७.००	६७.५०	३	३.६०	२.४०	६.००
१०	पुणे	५४	४०.५०	२७.००	६७.५०	७१	३१.९५	२१.३०	५३.२५	३	३.६०	२.४०	६.००
११	सोलापूर	४१	३६.७५	२४.५०	६९.२५	६३	२८.३५	१८.९०	४७.२५	२	२.४०	१.६०	४.००
पुणे विभाग		१७३	१२१.७५	८६.५०	२१६.२५	२२४	१००.८०	६७.२०	१६८.००	८	९.६०	६.४०	१६.००
१२	सातारा	६३	४७.२५	३१.५०	७८.७५	८२	३६.९०	२४.६०	६९.५०	३	३.६०	२.४०	६.००
१३	सांगली	३१	२१.२५	११.५०	४८.७५	५१	२२.१५	१५.३०	३८.२५	२	२.४०	१.६०	४.००
१४	कोल्हापूर	४७	३५.२५	२३.५०	५८.७५	६१	२७.४५	१८.३०	४५.७५	२	२.४०	१.६०	४.००
कोल्हापूर विभाग		१४९	१११.७५	७४.५०	१८६.२५	११४	८७.३०	५८.२०	१४४.५०	७	८.४०	५.६०	१४.००
१५	औरंगाबाद	३१	२१.२५	११.५०	४८.७५	५०	२२.५०	१५.००	३७.५०	२	२.४०	१.६०	४.००
१६	जालना	३०	२२.५०	१५.००	३७.५०	३१	१७.५५	११.७०	२१.२५	१	१.२०	०.८०	२.००
१७	बीड	४८	३६.००	२४.००	६०.००	६२	२७.९०	१८.६०	४६.५०	२	२.४०	१.६०	४.००
औरंगाबाद विभाग		११७	८७.७५	५८.५०	१४६.२५	१५१	६७.९५	४५.३०	११३.२५	५	६.००	४.००	१०.००
१८	लातूर	२८	२१.००	१४.००	३५.००	३७	१६.६५	११.१०	२७.७५	१	१.२०	०.८०	२.००
१९	उरमानाबाद	२६	११.५०	१३.००	३२.५०	३४	१५.३०	१०.२०	२५.५०	१	१.२०	०.८०	२.००
२०	नांदेड	४२	३१.५०	२१.००	५२.५०	५५	२४.७५	१६.५०	४१.२५	२	२.४०	१.६०	४.००
२१	परभणी	२५	१८.७५	१२.५०	३१.२५	३३	१४.८५	१.१०	२४.७५	१	१.२०	०.८०	२.००
२२	हिंगोली	१६	१२.००	८.००	२०.००	२०	१.००	६.००	१५.००	१	१.२०	०.८०	२.००
लातूर विभाग		१३७	१०२.७५	६८.५०	१७१.२५	१७९	८०.५५	५३.७०	१३४.२५	६	७.२०	४.८०	१२.००
२३	बुलढाणा	३१	२३.२५	१५.५०	३८.७५	४१	१८.४५	१२.३०	३०.७५	२	२.४०	१.६०	४.००
२४	अकोला	१८	१३.५०	१.००	२२.५०	२३	१०.३५	६.९०	१७.२५	१	१.२०	०.८०	२.००
२५	वाशिम	१४	१०.५०	७.००	१७.५०	११	८.५५	५.७०	१४.२५	१	१.२०	०.८०	२.००
२६	अमरावती	३०	२२.५०	१५.००	३७.५०	३१	१७.५५	११.१०	२९.२५	२	२.४०	१.६०	४.००
२७	यवतमाळ	२८	२१.००	१४.००	३५.००	३६	१६.२०	१०.८०	२७.००	१	१.२०	०.८०	२.००
अमरावती विभाग		१२१	१०.७५	६०.५०	१५१.२५	१५८	७१.९०	४७.४०	११८.५०	७	८.४०	५.६०	१४.००
२८	वर्धा	१४	१०.५०	७.००	१७.५०	११	८.५५	५.१०	१४.२५	१	१.२०	०.८०	२.००
२९	नागपूर	२०	१५.००	१०.००	२५.००	२५	११.२५	७.५०	१८.७५	१	१.२०	०.८०	२.००
३०	भंडारा	१६	१२.००	८.००	२०.००	२१	९.४५	६.३०	१५.७५	१	१.२०	०.८०	२.००
३१	गोंदिया	१७	१२.७५	८.५०	२१.२५	२३	१०.३५	६.१०	१७.२५	१	१.२०	०.८०	२.००
३२	चंद्रपूर	२२	१६.५०	११.००	२७.५०	२१	१३.०५	८.१०	२१.७५	१	१.२०	०.८०	२.००
३३	गडचिरोली	१०	७.५०	५.००	१२.५०	१३	५.८५	३.९०	१.१५	०	०.००	०.००	०.००
नागपूर विभाग		११९	७४.२५	४९.५०	१२३.७५	१३०	५८.५०	३१.००	१७.५०	५	६.००	४.००	१०.००
एकूण		१०००	७५०.००	४००.००	१२५०.००	१३००	५८५.००	३१०.००	१७५.००	५०	६०.००	४०.००	१००.००

अ. क्र.	जिल्हा	ट्रैक्टरचलीत औजारे/उपकरणे (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ०.६३ लाख)				मनुष्य /प्राणी चलीत औजारे/उपकरणे (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ०.९० लाख)				पिकसंरक्षण उपकरणे (मनुष्य चलीत) (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ०.००६ लाख)			
		भौतीक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक	भौतीक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक	भौतीक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक
१	ठाणे	२९	१०.९६	७.३१	१८.२७	१०	०.६०	०.४०	१.००	३८	०.९४	०.०९	०.२३
२	पालघर	३२	१२.१०	८.०६	२०.१६	११	०.६६	०.४४	१.१०	४३	०.९५	०.१०	०.२६
२	रायगड	६८	२५.७०	१७.७४	४२.८४	२३	१.३८	०.९२	२.३०	१२	०.३३	०.२२	०.५५
३	रत्नागिरी	११	३७.४२	२४.१५	६२.३७	३३	१.९८	१.३२	३.३०	१३३	०.४८	०.३२	०.८०
४	सिंधुदुर्ग	६१	२३.०६	१५.३७	३८.४३	२०	१.२०	०.८०	२.००	८७	०.२९	०.१९	०.४९
ठाणे विभाग		२८९	१०९.२४	७२.८३	१८२.०७	१७	५.८२	३.८८	१.७०	३८७	१.३९	०.९३	२.३२
५	नाशिक	१४१	५३.३०	३५.५३	८८.८३	४६	२.७६	१.८४	४.६०	१८८	०.६८	०.४५	१.१३
६	धुळे	५२	११.६६	१३.१०	३२.७६	१७	१.०२	०.६८	१.७०	६९	०.२५	०.१७	०.४७
७	नंदुरबार	३२	१२.१०	८.०६	२०.१६	११	०.६६	०.४४	१.१०	४३	०.१५	०.१०	०.२६
८	जळगांव	१६	३६.२१	२४.१९	६०.४८	३२	१.९२	१.२८	३.२०	१२८	०.४६	०.३१	०.७७
नाशिक विभाग		३२१	१२१.३४	८०.८१	२०२.२३	१०६	६.३६	४.२४	१०.६०	४२८	१.५४	१.०३	२.५७
९	अहमदनगर	२०१	७९.००	५२.६७	१३१.६७	६१	४.९४	२.७६	६.९०	२७१	१.००	०.६७	१.६७
१०	पुणे	१६३	६७.६१	४७.०८	१०२.६९	५४	३.२४	२.१६	५.४०	२१७	०.७८	०.५२	१.३०
११	सोलापूर	१४६	५५.११	३६.७१	११.९८	४८	२.८८	१.१२	४.८०	११५	०.७०	०.४७	१.१७
पुणे विभाग		५१८	११५.८०	१३०.५४	३२६.३४	१७१	१०.२६	६.४४	१७.१०	६११	२.४१	१.६६	४.१५
१२	सातारा	१८९	७१.४४	४७.६३	१११.०७	६२	३.७२	२.४८	६.२०	२५२	०.९१	०.६०	१.५१
१३	सांगली	११८	४४.६०	२९.१४	७४.३४	३१	२.३४	१.५६	३.१०	१५७	०.५७	०.३८	०.१४
१४	कोल्हापूर	१४०	५२.९२	३५.२८	८८.२०	४६	२.७६	१.८४	४.६०	१८६	०.६७	०.४५	१.१२
कोल्हापूर विभाग		४४७	१६८.१७	११२.६४	२८१.६१	१४७	८.८२	५.८८	१४.७०	५१५	२.१४	१.४३	३.५७
१५	औरंगाबाद	११६	४३.८५	२९.२३	७३.०८	३८	२.२८	१.५२	३.८०	१५५	०.५६	०.३७	०.१३
१६	जालना	१०	३४.०२	२२.६८	५६.७०	३०	१.८०	१.२०	३.००	१२०	०.४३	०.२९	०.७२
१७	बीड	१४३	५४.०५	३६.०४	१०.०९	४७	२.८२	१.८८	४.७०	११०	०.६८	०.४६	१.१४
औरंगाबाद विभाग		३४१	१३१.१२	८७.१५	२११.८१	११५	६.१०	४.६०	११.५०	४६५	१.६७	१.१२	२.७१
१८	लातुर	८५	३२.९३	२१.४२	५३.५५	२८	१.६८	१.१२	२.८०	११४	०.४१	०.२७	०.६८
१९	उर्मानाबाद	७८	२१.४८	११.६६	४१.१४	२६	१.५६	१.०४	२.६०	१०४	०.३७	०.२५	०.६२
२०	नांदेड	१२७	४८.०१	३२.००	८०.०१	४२	२.५२	१.६८	४.२०	१७०	०.६१	०.४१	१.०२
२१	परभणी	७६	२८.७३	११.१५	४७.८८	२५	१.५०	१.००	२.५०	१०२	०.३७	०.२४	०.६१
२२	हिंगोली	४७	१७.७७	११.८४	२१.६१	१५	०.९०	०.६०	१.५०	६२	०.२२	०.१५	०.३७
लातुर विभाग		४७३	१५६.११	१०४.०८	२६०.११	१३६	८.९६	५.४४	१३.६०	४५२	१.११	१.३२	३.३१
२३	बुलढाणा	१४	३५.५३	२३.६१	५१.२२	३१	१.८६	१.२४	३.१०	१२६	०.४५	०.३०	०.७६
२४	अकोला	५३	२०.०३	१३.३६	३३.३१	१८	१.०८	०.७२	१.८०	७१	०.२६	०.१७	०.४३
२५	वारिसम	४३	१६.२५	१०.८४	२७.०१	१४	०.८४	०.५६	१.४०	५७	०.२१	०.१४	०.३४
२६	अमरावती	११	३४.४०	२२.९३	५७.३३	३०	१.८०	१.२०	३.००	१२१	०.४४	०.२१	०.७३
२७	यवतमाळ	८३	३१.३७	२०.९२	५२.२१	२७	१.६२	१.०८	२.७०	१११	०.४०	०.२७	०.६७
अमरावती विभाग		३६४	१३७.५१	११.७३	२२१.३२	१२०	७.२०	४.८०	१२.००	४८६	१.७५	१.१७	२.९२
२८	वर्धा	४३	१६.२५	१०.८४	२७.०१	१४	०.८४	०.५६	१.४०	५७	०.२१	०.१४	०.३४
२९	नागपूर	५१	२२.३०	१४.८७	३७.९७	११	१.१४	०.७६	१.१०	७८	०.२८	०.१२	०.४७
३०	भंडारा	४८	१८.१४	१२.१०	३०.२४	१६	०.९६	०.६४	१.६०	६४	०.२३	०.१५	०.३८
३१	गोंदिया	५२	११.६६	१३.१०	३२.७६	१७	१.०२	०.६८	१.७०	६१	०.२५	०.१७	०.४१
३२	चंद्रपूर	६७	२५.३३	१६.८८	४२.२१	२२	१.३२	०.८८	२.२०	८१	०.३२	०.२१	०.५३
३३	गडविरोली	३०	११.३४	७.५६	१८.९०	१०	०.६०	०.४०	१.००	३९	०.१४	०.०९	०.२३
नागपूर विभाग		२११	११३.०२	७५.३५	१८८.३७	१८	५.८८	३.९२	१.८०	३१६	१.४३	०.९५	२.३८
एकूण		३०००	११३४.००	७५६.००	१८९०.००	१९०	५१.४०	३१.६०	११.००	४०००	१४.४०	१.६०	२४.००

અ. ક્ર.	જિલ્હા	પિકસરંકણ ઉપકરણો (પોવર ઑપરેટર્ડ) (અનુદાનાચી ઉચ્ચતમ મર્યાદા રૂ. ૦.૦૩૮ લાખ)				પ્રક્રિયા સંયંત્રે/ ઉપકરણો (અનુદાનાચી ઉચ્ચતમ મર્યાદા રૂ. ૧.૫ લાખ)				એકુણ ઘટક ૩			
		ભૌતિક	કેંદ્ર હિસ્સા	રાજ્ય હિસ્સા	એકૂણ આર્થિક	ભૌતિક	કેંદ્ર હિસ્સા	રાજ્ય હિસ્સા	એકૂણ આર્થિક	ભૌતિક	કેંદ્ર હિસ્સા	રાજ્ય હિસ્સા	એકૂણ આર્થિક
૧	ટાળે	૪૬	૧.૦૫	૦.૭૦	૧.૭૫	૧	૦.૯૦	૦.૬૦	૧.૫૦	૧૪૭	૨૭.૭૫	૧૮.૫૦	૪૬.૨૫
૨	પાલઘર	૫૪	૧.૨૩	૦.૮૨	૨.૦૫	૧	૦.૯૦	૦.૬૦	૧.૫૦	૧૬૭	૩૦.૭૯	૨૦.૫૩	૫૧.૩૨
૨	રાયગડ	૧૧૪	૨.૬૦	૧.૭૩	૪.૩૩	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૩૪૩	૬૩.૭૬	૪૨.૫૧	૧૦૬.૨૭
૩	રલાગિરી	૧૬૬	૩.૭૮	૨.૫૨	૬.૩૧	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૫૦	૫૧૨	૧૨.૮૭	૬૧.૧૧	૧૫૪.૭૮
૪	સિંધુદુર્ગ	૧૦૨	૨.૩૩	૧.૫૫	૩.૮૮	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૩૯૩	૫૬.૫૮	૩૭.૭૨	૧૪.૨૯
	ટાળે વિભાગ	૪૮૨	૧૦.૧૧	૭.૩૩	૧૮.૩૨	૧	૮.૯૦	૫.૪૦	૧૩.૫૦	૧૪૧૨	૨૭૧.૭૪	૧૮૧.૭૬	૪૪૨.૭૧
૫	નાશિક	૨૩૫	૫.૩૬	૩.૫૭	૮.૯૩	૫	૪.૫૦	૩.૦૦	૭.૫૦	૭૨૫	૧૩૧.૬૧	૮૭.૮૦	૨૧૧.૪૧
૬	ધુલે	૮૬	૧.૯૬	૧.૩૧	૩.૨૭	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૨૬૬	૪૮.૪૪	૩૨.૩૬	૮૦.૮૧
૭	નંદુરબાર	૫૪	૧.૨૩	૦.૮૨	૨.૦૫	૧	૦.૯૦	૦.૬૦	૧.૫૦	૧૬૭	૩૦.૭૧	૨૦.૫૩	૫૧.૩૨
૮	જળગાંધી	૧૬૦	૩.૬૫	૨.૪૩	૬.૦૮	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૪૯૪	૮૧.૪૨	૫૧.૬૧	૧૪૧.૦૩
	નાશિક વિભાગ	૫૩૫	૧૨.૨૦	૮.૧૩	૨૦.૩૩	૧૦	૯.૦૦	૬.૦૦	૧૫.૦૦	૧૬૫૨	૩૦૦.૪૪	૨૦૦.૨૯	૫૦૦.૭૩
૯	અહમદનગર	૩૪૧	૭.૧૬	૫.૩૦	૧૩.૨૬	૭	૬.૩૦	૪.૨૦	૧૦.૫૦	૧૦૭૬	૧૯૫.૦૦	૧૩૦.૦૦	૩૨૫.૦૧
૧૦	પુણે	૨૭૧	૬.૧૮	૪.૯૨	૧૦.૩૦	૫	૪.૫૦	૩.૦૦	૭.૫૦	૮૩૮	૧૫૨.૩૬	૧૦૧.૫૮	૨૫૧.૧૪
૧૧	સોલાપૂર	૨૪૪	૫.૫૬	૩.૭૧	૯.૨૭	૫	૪.૫૦	૩.૦૦	૭.૫૦	૭૫૨	૧૩૬.૩૩	૯૦.૮૧	૨૨૭.૨૨
	પુણે વિભાગ	૮૬૪	૧૧.૭૦	૧૩.૧૩	૩૨.૮૩	૧૭	૧૫.૩૦	૧૦.૨૦	૨૫.૫૦	૨૬૬૬	૪૮૩.૭૦	૩૨૨.૪૭	૮૦૬.૭૦
૧૨	સાતારા	૩૧૫	૭.૧૮	૪.૧૯	૧૧.૧૭	૬	૫.૪૦	૩.૬૦	૯.૦૦	૧૭૨	૧૭૬.૪૦	૧૧૭.૬૦	૨૧૪.૦૦
૧૩	સાંગળી	૧૧૭	૪.૪૧	૨.૯૧	૭.૪૧	૪	૩.૬૦	૨.૪૦	૬.૦૦	૬૦૭	૧૧૦.૨૦	૭૩.૪૭	૧૮૩.૬૭
૧૪	કોલાપૂર	૨૩૩	૫.૩૧	૩.૫૪	૮.૮૪	૫	૪.૫૦	૩.૦૦	૭.૫૦	૭૨૦	૧૩૧.૨૬	૮૭.૫૧	૨૧૮.૭૭
	કોલાપૂર વિભાગ	૭૪૫	૧૬.૧૧	૧૧.૩૨	૨૮.૩૧	૧૫	૧૩.૫૦	૧.૦૦	૨૨.૫૦	૨૨૯૯	૪૧૭.૮૬	૨૭૮.૫૮	૬૧૬.૪૪
૧૫	ઓરંગાબાદ	૧૧૩	૪.૪૦	૨.૧૩	૭.૩૩	૪	૩.૬૦	૨.૪૦	૬.૦૦	૫૧૭	૧૦૮.૮૪	૭૨.૫૬	૧૮૧.૩૧
૧૬	જાલના	૧૫૦	૩.૪૨	૨.૨૮	૫.૧૦	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૪૬૩	૮૩.૬૨	૫૫.૧૫	૧૩૧.૩૭
૧૭	બીડી	૨૩૮	૫.૪૩	૩.૬૨	૯.૦૪	૫	૪.૫૦	૩.૦૦	૭.૫૦	૭૩૫	૧૩૩.૭૮	૮૧.૧૧	૨૨૨.૧૭
	ઓરંગાબાદ વિભાગ	૫૮૧	૧૩.૨૫	૮.૮૩	૨૨.૦૮	૧૨	૧૦.૮૦	૭.૨૦	૧૮.૦૦	૧૭૧૫	૩૨૬.૨૪	૨૧૭.૫૦	૪૪૩.૦૪
૧૮	લાતુર	૧૪૨	૩.૨૪	૨.૧૬	૫.૪૦	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૪૩૮	૭૧.૦૭	૫૨.૬૭	૧૩૧.૬૮
૧૯	ઉસ્માનાબાદ	૧૩૦	૨.૯૬	૧.૧૮	૪.૯૪	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૪૦૨	૭૩.૦૮	૪૮.૧૨	૧૨૧.૮૦
૨૦	નાદેઢ	૨૧૨	૪.૮૩	૩.૨૨	૮.૦૬	૪	૩.૬૦	૨.૪૦	૬.૦૦	૬૫૪	૧૧૮.૨૨	૭૮.૮૧	૧૧૭.૦૪
૨૧	પરખણી	૧૨૭	૨.૧૦	૧.૧૩	૪.૮૩	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૩૯૨	૭૦.૧૧	૪૭.૩૩	૧૧૮.૩૨
૨૨	હિંગોળી	૭૮	૧.૧૮	૧.૧૧	૨.૯૬	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૨૪૭	૪૪.૬૭	૨૧.૭૮	૭૮.૪૫
	લાતુર વિભાગ	૬૮૧	૧૫.૭૧	૧૦.૪૭	૨૬.૭૮	૧૫	૧૩.૫૦	૧.૦૦	૨૨.૫૦	૨૧૨૭	૩૮૫.૯૭	૨૫૭.૩૧	૬૪૩.૮૮
૨૩	બુલઢાણા	૧૫૭	૩.૫૮	૨.૩૧	૫.૧૭	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૪૮૫	૮૮.૨૩	૫૮.૮૨	૧૪૭.૦૪
૨૪	અકોલા	૮૮	૨.૦૧	૧.૩૪	૩.૩૪	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૨૭૪	૫૦.૨૩	૩૩.૪૮	૮૩.૧૧
૨૫	વાશિમ	૭૨	૧.૬૪	૧.૦૧	૨.૧૪	૧	૦.૯૦	૦.૬૦	૧.૫૦	૨૨૧	૪૦.૦૧	૨૬.૧૩	૬૬.૮૨
૨૬	અમરાવતી	૧૫૨	૩.૪૭	૨.૩૧	૫.૧૮	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૪૬૮	૮૫.૨૪	૫૬.૮૩	૧૪૨.૦૮
૨૭	યવતમાલ	૧૩૮	૩.૧૫	૨.૧૦	૫.૨૪	૩	૨.૧૦	૧.૮૦	૪.૪૦	૪૨૭	૭૭.૬૪	૫૧.૭૬	૧૨૧.૪૦
	અમરાવતી વિભાગ	૬૦૭	૧૩.૪૮	૧.૨૩	૨૩.૦૭	૧૨	૧૦.૮૦	૭.૨૦	૧૮.૦૦	૧૮૭૫	૩૪૧.૪૩	૨૨૭.૬૨	૫૬૧.૦૫
૨૮	વર્ધા	૭૨	૧.૬૪	૧.૦૧	૨.૧૪	૧	૦.૯૦	૦.૬૦	૧.૫૦	૨૨૧	૪૦.૦૧	૨૬.૭૩	૬૬.૮૨
૨૯	નાગપૂર	૧૮	૨.૨૩	૧.૪૧	૩.૭૨	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૩૦૨	૫૫.૨૧	૩૬.૮૦	૧૨.૦૧
૩૦	ભંડારા	૮૦	૧.૮૨	૧.૨૨	૩.૦૪	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૨૪૮	૪૫.૬૧	૩૦.૪૧	૭૬.૮૧
૩૧	ગોંડિયા	૮૭	૧.૯૮	૧.૩૨	૩.૩૧	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૨૬૮	૪૧.૦૧	૩૨.૬૭	૮૧.૬૮
૩૨	ચંદ્રપૂર	૧૧૧	૨.૫૩	૧.૬૧	૪.૨૨	૨	૧.૮૦	૧.૨૦	૩.૦૦	૩૪૩	૬૨.૦૪	૪૧.૩૬	૧૦૩.૪૭
૩૩	ગડચિરોલી	૪૧	૧.૧૨	૦.૭૪	૧.૮૬	૧	૦.૯૦	૦.૬૦	૧.૫૦	૧૫૨	૨૭.૪૫	૧૮.૩૦	૪૫.૧૫
	નાગપૂર વિભાગ	૪૧૭	૧૧.૩૩	૭.૫૫	૧૮.૮૧	૧૦	૧.૦૦	૬.૦૦	૧૫.૦૦	૧૫૩૪	૨૭૧.૪૧	૧૮૬.૨૭	૪૬૪.૬૮
	એકુણ	૫૦૦૦	૧૧૪.૦૦	૭૬.૦૦	૧૧૦.૦૦	૧૦૦	૧૦.૦૦	૬.૦૦	૧૫૦.૦૦	૧૫૪૮૦	૨૮૦૬.૮૦	૧૮૭૧.૨૦	૪૬૦૮.૦૦

अ. क्र.	जिल्हा	घटक क्र ४ - औजारे बँक स्थापना											
		रु.१०.०० लाख मर्यादित (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ४.० लाख)				रु.२५.०० लाख मर्यादित (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. ९० लाख)				रु.४०.०० लाख मर्यादित (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. १६ लाख)			
		भौतिक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक	भौतिक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक	भौतिक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण आर्थिक
१	ठाणे	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
२	पालघर	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
३	रायगड	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
४	रत्नागिरी	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
५	सिंधुदुर्ग	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
ठाणे विभाग		५	१२.००	८.००	२०.००	१	६.००	४.००	१०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
६	नाशिक	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
७	धुळे	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
८	नंदुरबार	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
९	जळगांव	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
नाशिक विभाग		४	१.६०	६.४०	१६.००	१	६.००	४.००	१०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
१०	अहमदनगर	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
११	पुणे	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
१२	सोलापूर	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
पुणे विभाग		३	७.२०	४.८०	१२.००	१	६.००	४.००	१०.००	२	११.२०	१२.८०	३२.००
१३	सातारा	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
१४	सांगली	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
१५	कोल्हापूर	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
कोल्हापूर विभाग		३	७.२०	४.८०	१२.००	१	६.००	४.००	१०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
१६	औरंगाबाद	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
१७	जालना	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
१८	बीड	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
औरंगाबाद विभाग		३	७.२०	४.८०	१२.००	१	६.००	४.००	१०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
१९	लातूर	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
२०	उस्मानाबाद	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
२१	नांदेड	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
२२	परभणी	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
२३	हिंगोली	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
लातूर विभाग		५	१२.००	८.००	२०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
२४	बुलढाणा	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
२५	अकोला	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
२६	वारिसाम	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
२७	अमरावती	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
२८	यवतमाळ	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
अमरावती विभाग		५	१२.००	८.००	२०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
२९	वर्धा	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
३०	नागपूर	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
३१	भंडारा	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
३२	गोंदिया	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
३३	चंप्रपूर	१	२.४०	१.६०	४.००	०	०.००	०.००	०.००	०	०.००	०.००	०.००
३४	गडचिरोली	१	२.४०	१.६०	४.००	१	६.००	४.००	१०.००	०	०.००	०.००	०.००
३५	नागपूर विभाग	६	१४.४०	१.६०	२४.००	१	६.००	४.००	१०.००	१	१.६०	६.४०	१६.००
एकूण		३४	८७.६०	५४.४०	१३६.००	१०	६०.००	४०.००	१००.००	१	८६.४०	५७.६०	१४४.००

अ. क्र.	जिल्हा	घटक क्र ४ - औजारे बँक स्थापना								एकुण भौतिक व आर्थिक विगतवारी (घटक ३ + ४)			
		रु.६०.०० लाख मर्यादेत (अनुदानाची उच्चतम मर्यादा रु. २४ लाख)				एकुण घटक ४							
		भौतीक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण आर्थिक	भौतीक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण आर्थिक	भौतीक	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण आर्थिक
१	ठाणे	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	१४९	३६.९५	२४.९०	६०.२५
२	पालघर	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	१६९	४२.०९	२८.५३	७९.३२
३	रायगड	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	३५४	६६.९६	४४.९९	११०.२७
४	रत्नागिरी	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	५१३	९५.२७	६३.५१	१५८.७८
५	सिंधुदुर्ग	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	३१४	५८.९८	३९.३२	९८.२९
ठाणे विभाग		०	०.००	०.००	०.००	७	२७.६०	१८.४०	४६.००	१४९९	२९९.३४	१९९.५६	४९८.९९
६	नाशिक	१	१४.४०	१.६०	२४.००	३	२६.४०	१७.६०	४४.००	७२८	१५८.०९	१०५.४०	२६३.४९
७	धुळे	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	२६८	५६.९४	३७.९६	९४.८९
८	नंदुरबार	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	१६८	३३.९१	२२.९३	५५.३२
९	जलगांव	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	४९५	९९.८२	६१.२१	१५३.०३
नाशिक विभाग		१	१४.४०	१.६०	२४.००	७	३९.६०	२६.४०	६६.००	१६५१	३४०.०४	२२६.६१	५६६.७३
१०	अहमदनगर	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	१०७८	२०७.००	१३८.००	३४५.०९
११	पुणे	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	८३९	१५४.७६	१०३.९८	२५७.७४
१२	सोलापूर	०	०.००	०.००	०.००	३	१८.००	१२.००	३०.००	७५५	१५४.३३	१०२.८९	२५७.२२
पुणे विभाग		०	०.००	०.००	०.००	६	३२.४०	२१.६०	५४.००	२६७२	५१६.९०	३४४.०७	८६०.७७
१३	सातारा	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	१७४	१८८.४०	१२५.६०	३१४.००
१४	सांगली	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	६०८	११२.६०	७५.०७	१८७.६७
१५	कोल्हापूर	१	१४.४०	१.६०	२४.००	३	२२.८०	१५.२०	३८.००	७२३	१५४.०६	१०२.७१	२५६.७७
कोल्हापूर विभाग		१	१४.४०	१.६०	२४.००	६	३७.२०	२४.८०	६२.००	२३०५	४५५.०६	३०३.३८	७५८.४४
१६	औरंगाबाद	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	५११	१२०.८४	८०.५६	२०९.३९
१७	जालना	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	४६४	८६.०२	५७.३५	१४३.३७
१८	बीड	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	७३७	१४२.९८	१४१.९१	२३६.१७
औरंगाबाद विभाग		०	०.००	०.००	०.००	५	२२.८०	१५.२०	३८.००	१८००	३४९.०४	२३२.७०	५८९.७४
१९	लातूर	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	४४०	१११.०१	६०.६७	१५१.६८
२०	उसमानाबाद	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	४०३	७५.४८	५०.३२	१२५.८०
२१	नांदेड	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	६५५	१२०.६२	८०.४१	२०१.०४
२२	परभणी	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	३१४	७९.३१	५२.९३	१३२.३२
२३	हिंगोली	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	२४३	५३.०७	३५.३८	८८.४५
लातूर विभाग		०	०.००	०.००	०.००	८	३३.६०	२२.४०	५६.००	२१३५	४११.५७	२७१.७१	६११.२८
२४	बुलढाणा	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	४८६	१०.६३	६०.४२	१५१.०४
२५	अकोला	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	२०६	५८.६३	३९.०८	१७.०७
२६	वाशिम	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	२२३	८४.४९	३२.३३	८०.८२
२७	अमरावती	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	४७०	१७.२५	६४.८३	१६२.०८
२८	यवतमाळ	१	१४.४०	१.६०	२४.००	२	१६.८०	११.२०	२८.००	४२९	१४४.४४	६२.९६	१५७.४०
अमरावती विभाग		१	१४.४०	१.६०	२४.००	१	४८.००	३२.००	८०.००	१८८४	३८९.४३	२५९.६२	६४९.०४
२९	वर्धा	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	२२२	४२.४१	२८.३३	७०.८२
३०	नागपूर	१	१४.४०	१.६०	२४.००	२	१६.८०	११.२०	२८.००	३०४	७२.०१	४८.००	१२०.०९
३१	भंडारा	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	२४१	४८.०१	३२.०१	८०.०१
३२	गोंदिया	०	०.००	०.००	०.००	२	१२.००	८.००	२०.००	२७०	६१.०१	४०.६७	१०१.६८
३३	चंद्रपूर	०	०.००	०.००	०.००	१	२.४०	१.६०	४.००	३४४	६४.४५	४२.१६	१०७.४७
३४	गडचिरोली	०	०.००	०.००	०.००	२	८.४०	५.६०	१४.००	१५४	३५.८४	२३.१०	५९.०५
नागपूर विभाग		१	१४.४०	१.६०	२४.००	१	४४.४०	२९.६०	७४.००	१५४३	३२३.८१	२१५.८७	५३९.६८
एकुण		४	५७.६०	३८.४०	९६.००	५७	२८५.६०	११०.४०	४७६.००	१५४१७	३०९२.४०	२०६१.६०	५१५४.००

कृषि यांत्रीकरण उप अभियान सन २०१६-१७ : जिल्हानिहाय प्रवर्गनिहाय निधी वितरण

अ. क्र.	जिल्हा	प्रवर्गनिहाय निधी वितरण (घटक ३ + ४)								एकुण निधी (घटक ३ + ४)			
		अ. जा.(एकुण निधीच्या १६%)			अ. ज.(एकुण निधीच्या १३%)			सर्वसाधारण (एकुण निधीच्या ७१%)					
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकुण
१	ठाणे	५.७८	३.८६	९.६४	४.७०	३.९३	७.८३	२५.६६	१७.११	४२.७७	३६.१५	२४.९०	६०.२५
२	पालघर	६.४५	४.५६	११.४१	५.४६	३.७१	९.२७	३०.३८	२०.२५	५०.६४	४२.७९	२८.५३	७९.३२
३	रायगड	१०.५१	७.०६	१७.६४	८.६०	५.७३	१४.३४	४६.१८	३९.३२	७८.२९	६६.९६	४४.९९	११०.२७
४	रत्नागिरी	१५.२४	१०.७६	२५.४०	१२.३८	८.२६	२०.६४	६७.६४	४५.०९	११२.०३	१५.२७	६३.५१	१५८.१८
५	सिंधुदुर्ग	१.४४	६.२९	१५.७३	७.६७	५.११	१२.७८	४१.८७	२७.११	६१.०९	५८.९८	३१.३२	१८.२९
६	ठाणे विभाग	४७.१०	३१.९३	७१.८३	३८.११	२५.१४	६४.८६	२१२.५३	१४७.६१	३५४.२२	२९१.३४	१११.५६	४१८.११
७	नाशिक	२५.२१	१६.८६	४२.१६	२०.५५	१३.७०	३४.२५	११२.२५	७४.८३	१८७.०८	१५८.०९	१०४.४०	२६३.४९
८	धुळे	१.११	६.०७	१५.१८	७.४०	४.९३	१२.३४	४०.४२	२६.१५	६७.३७	५६.१४	३७.१६	१४.८९
९	नंदुरबार	५.३१	३.४४	८.०५	४.३१	२.८८	७.११	२३.५०	१५.०१	३१.२८	३३.११	२२.९३	५५.३२
१०	जल्दांवळ	१४.६१	१.७१	२४.४८	११.१४	७.१६	११.८१	६५.११	४३.४६	१०८.५५	११.८२	६१.२१	१५३.०३
११	नाशिक विभाग	५४.४१	३६.२७	१००.६८	४४.२०	२१.४७	७३.६७	२४१.४३	१६०.९५	४०२.३८	३४०.०४	२२६.६१	५६६.७३
१२	अहमदनगर	३३.१२	२२.०८	५५.२०	२६.११	१७.१४	४४.८५	१४६.१७	१७.१८	२४४.१५	२०७.००	१३८.००	३४५.०९
१३	पुणे	२४.७६	१६.५१	४१.२०	२०.७२	१३.४१	३३.५३	१०१.८८	७३.२५	१८३.१४	१५४.७६	१०३.१८	२५७.१४
१४	सोलापूर	२४.६९	१६.४६	४१.१६	२०.०६	१३.३८	३३.४४	१०१.५८	७३.०५	१८२.६३	१५४.३३	१०२.८१	२५७.२२
१५	पुणे विभाग	८२.५८	५५.०५	१३७.६३	६७.०१	४४.७३	१११.८२	३६६.४३	२४४.२९	६१०.७२	५१६.१०	३४४.०७	८६०.१७
१६	सातारा	३०.१४	२०.१०	५०.२४	२४.४१	१६.३३	४०.८२	१३३.७६	८९.१८	२२२.१४	१८८.४०	१२५.६०	३१४.००
१७	सांगली	१८.०२	१२.०१	३०.०३	१४.६४	९.१६	२४.४०	७९.१५	५३.३०	१३३.२४	११२.६०	७५.०७	१८७.६७
१८	कोल्हापूर	२४.६५	१६.४३	४१.०८	२०.०३	१३.३५	३३.३८	१०१.३८	७२.१२	१८२.३१	१५४.०६	१०२.७१	२५६.७७
१९	कोल्हापूर विभाग	७२.८१	४८.५४	१२१.३५	५१.१६	३१.४४	१८.६०	३२३.९०	२१५.४०	५३८.४९	४५५.०६	३०३.३८	७५८.४४
२०	औरंगाबाद	११.३३	१२.८९	३२.२२	१५.७१	१०.४७	२६.९८	८५.७१	५७.२०	१४२.११	१२०.८४	८०.५६	२०९.३१
२१	जालना	१३.०६	१.१८	२२.१४	११.१८	७.४६	१८.६४	६१.०८	४०.७२	१०१.७१	८६.०२	५७.३५	१४३.३४
२२	बीड	२२.७५	१५.१७	३७.१२	१८.४८	१२.३२	३०.८१	१००.९५	६७.३०	१६८.२५	१४२.१८	१४.७१	२३६.१७
२३	औरंगाबाद विभाग	५५.८५	३७.२३	१३.०८	४५.३८	३०.२५	७५.६३	२४७.८२	१६५.२१	४७३.०३	३४१.०४	२३२.७०	५८१.७४
२४	लातूर	१४.५६	१.७१	२४.२७	११.८३	७.८१	११.७२	६४.६२	४३.०८	१०७.६१	११.०१	६०.६७	१५७.६८
२५	उरमानाबाद	१२.०८	८.०५	२०.१३	१.८१	६.५४	१६.३५	४३.५१	३५.०३	८९.३२	७५.४८	५०.३२	१२५.८०
२६	नांदेड	११.३०	१२.८७	३२.१७	१५.६८	१०.४५	२६.९३	८५.६४	५७.०१	१४२.१४	१२०.६२	८०.४१	२०९.०४
२७	परभणी	१२.७०	८.४७	२१.१७	१०.३२	६.८८	१७.२०	५६.३७	३७.५८	१३.९५	७९.३१	५२.१३	१३२.३२
२८	हिंगोली	८.४१	५.६६	१४.१५	६.१०	४.६०	११.५०	३७.६८	२५.१२	६२.८०	५३.०७	३५.३८	८८.४५
२९	लातूर विभाग	६७.९३	४४.०५	१११.८१	५४.५४	३६.३६	१०.११	२१७.८१	११८.६०	४९६.४९	४११.५४	२७१.०१	६१९.२८
३०	बुलढाणा	१४.५०	१.६७	२४.१७	११.९८	७.८५	११.६४	६४.३४	४२.१०	१०७.२४	१०.६३	६०.४२	१५१.०४
३१	अकोला	१.३८	६.२५	१५.६३	७.६२	५.०८	१२.७०	४७.६२	२७.१४	६९.३७	५८.६३	३९.०८	१७.७१
३२	याशिम	१७.७६	५.१७	१२.९३	६.३०	४.२०	१०.५१	३४.४३	२२.१५	५०.३८	४८.४१	३२.३३	८०.८२
३३	अमरावती	१५.५६	१०.३७	२५.१३	१२.६४	८.४३	२१.०७	६१.०४	४६.०३	११५.०८	१७.२५	६४.८३	१६२.०८
३४	यवतमाळ	१५.११	१०.०७	२५.१८	१२.२८	८.१८	२०.४६	६७.०४	४४.१०	१११.७५	१४.४४	६२.९६	१५७.४०
३५	अमरावती विभाग	६२.३१	४१.५४	१०३.८५	५०.६३	३३.७५	८४.३८	२७६.५०	१८४.३३	४६०.८३	३८१.४३	२५१.६२	४४१.०५
३६	वर्द्धा	६.८०	४.५३	११.३३	५.५२	३.६८	१.२१	३०.७१	२०.११	५०.२८	४२.४१	२८.३३	७०.८२
३७	नागपूर	११.५२	७.६८	११.२०	१.३६	६.२४	१५.६०	५१.९३	३४.०८	८५.२१	७२.०७	४८.००	१२०.०७
३८	भंडारा	१७.६८	५.१२	१२.८०	६.२४	४.९६	१०.४०	३४.०९	२२.७२	५६.८१	४८.०१	३२.०१	८०.०७
३९	गोंदिया	१.७६	६.५१	१६.२७	७.९३	५.२१	१३.२२	४३.३२	२८.८८	७२.११	६१.०१	४०.६७	१०१.६८
४०	चंदपूर	१०.३१	६.८७	१०.११	८.३८	५.५१	१३.१६	४५.७६	३०.५१	७६.२६	६४.४५	४२.९६	१०७.४७
४१	गडचिरोली	५.७४	३.८२	१.५६	४.६६	३.११	७.७७	२५.४५	१६.१७	४२.४२	३५.४५	२३.१०	५१.०५
४२	नागपूर विभाग	५१.८१	३४.५४	८६.३५	४२.१०	२८.०६	७०.९६	२२९.१०	१५३.२७	३८३.१७	३२३.८१	२१५.८७	४३१.६८
४३	एकुण	४९४.७८	३२९.८६	८२४.६४	४०२.०१	२६८.०७	६००.०२	२११५.६०	१४६३.७४	३६५१.३४	३०९२.४०	२०६१.६०	५१५४.००

Annexure-4 : POWER UTILIZATION IN AGRICULTURE Kw/ha. (2011)

Sr. No.	District	Av. Land		Tractor		Diesel Engines		Ele. Engines		Agril. Labourers		Power Tillers		Draft Animals		Total Farm Power Availability	
		No.	Power av.	No.	Power av.	No.	Power av.	No.	Power av.	No.	Power av.	No.	Power av.	No.	Power av.	Total	Power av.
1	Thane	1.40	2017	0.150	3537	0.056	4666	0.048	695318	0.10	2690	0.042	1678	0.002	0.39	0.56	
2	Raigad	1.08	1443	0.190	1918	0.053	9492	0.175	447075	0.11	936	0.026	2070	0.004	0.48	0.56	
3	Ratnagiri	1.24	523	0.053	1000	0.021	4000	0.056	504506	0.10	526	0.011	4203	0.006	0.24	0.24	
4	Sindhudurg	1.00	474	0.077	2000	0.069	3000	0.068	267885	0.08	631	0.022	3022	0.007	0.32	0.32	
Thane Dn.	1.19	4457	0.120	8455	0.048	21158	0.080	1914784	0.10	4783	0.027	10973	0.004	0.38	0.38		
5	Nashik	1.53	50509	1.671	7342	0.051	102095	0.472	1363771	0.09	31	0.000	50782	0.024	2.28	2.28	
6	Dhule	1.79	11961	0.495	1000	0.009	26000	0.150	520194	0.04	20	0.000	12526	0.007	0.70	0.70	
7	Nandurbar	2.01	5261	0.351	1180	0.017	11780	0.110	497489	0.06	9	0.000	4595	0.004	0.54	0.54	
8	Jalgaon	1.77	20738	0.684	2000	0.014	32000	0.147	1108027	0.07	38	0.000	206666	0.010	0.91	0.91	
Nashik Dn.	1.69	88469	0.888	11522	0.024	171875	0.241	3489481	0.07	98	0.000	88569	0.013	1.22	1.22		
9	Ahmadnagar	1.32	33097	0.740	7000	0.033	103000	0.321	1294325	0.05	1215	0.006	86597	0.028	1.17	1.17	
10	Pune	1.36	37932	1.013	13000	0.073	79000	0.295	1168293	0.06	370	0.002	37976	0.015	1.44	1.44	
11	Solapur	1.89	18188	0.479	9018	0.050	40128	0.148	1096416	0.05	136	0.001	37419	0.014	0.74	0.74	
Pune Dn.	1.49	89217	0.743	29018	0.051	222128	0.258	3559034	0.06	1721	0.003	161992	0.019	1.12	1.12		
12	Satara	0.75	19701	0.978	9000	0.094	30000	0.208	911309	0.09	438	0.005	9365	0.007	1.36	1.36	
13	Sangali	1.25	15653	0.582	5000	0.039	30000	0.156	844826	0.06	537	0.004	9991	0.005	0.84	0.84	
14	Kolhapur	0.72	17706	0.808	8000	0.077	23000	0.146	958834	0.08	1040	0.010	9352	0.006	1.12	1.12	
Kolhapur Dn.	0.87	53060	0.769	22000	0.067	83000	0.168	2714969	0.07	2015	0.006	28708	0.006	1.08	1.08		
15	Aurangabad	1.31	16658	0.582	2000	0.015	45000	0.219	730890	0.05	115	0.001	31261	0.016	0.87	0.87	
16	Jalna	1.44	8489	0.368	4486	0.041	38271	0.232	557090	0.05	23	0.000	13776	0.009	0.69	0.69	
Beed	1.33	6071	0.217	2900	0.022	41512	0.207	743059	0.05	18	0.000	38447	0.020	0.51	0.51		
Aurangabad Dn.	1.35	31218	0.392	9386	0.025	124783	0.219	2031039	0.05	156	0.000	83484	0.015	0.69	0.69		
18	Latur	1.65	7955	0.318	1013	0.009	28136	0.157	614472	0.05	17	0.000	30150	0.017	0.54	0.54	
19	Osmannabad	1.94	9010	0.373	1800	0.016	111000	0.642	514100	0.04	17	0.000	7317	0.004	1.07	1.07	
20	Nanded	1.42	3727	0.139	1700	0.013	31000	0.161	887943	0.06	9	0.000	2787	0.001	0.38	0.38	
21	Parbhani	1.63	4790	0.147	700	0.005	20000	0.086	482414	0.03	16	0.000	3523	0.002	0.27	0.27	
22	Hingoli	1.68	4312	0.298	3000	0.044	41000	0.396	381281	0.05	8	0.000	5317	0.005	0.79	0.79	
Latur Dn.	1.64	29794	0.242	8213	0.014	231136	0.262	2880210	0.04	67	0.000	49094	0.006	0.57	0.57		
23	Buldhana	1.62	11488	0.534	3000	0.029	17000	0.110	818824	0.07	7	0.000	23549	0.016	0.75	0.75	
24	Akola	1.73	6114	0.362	720	0.009	7710	0.064	436431	0.05	7	0.000	4404	0.004	0.48	0.48	
25	Washim	1.91	5711	0.392	3000	0.044	17000	0.163	381466	0.05	17	0.000	1856	0.002	0.64	0.64	
26	Amravati	1.73	8083	0.356	1000	0.009	22000	0.135	771525	0.06	5	0.000	5858	0.004	0.56	0.56	
27	Yavatmal	2.21	6415	0.194	4000	0.026	22000	0.093	864545	0.05	10	0.000	4775	0.002	0.36	0.36	
Amravati Dn.	1.83	37811	0.348	11720	0.023	85710	0.110	3272791	0.06	46	0.000	40442	0.005	0.54	0.54		
28	Wardha	2.24	4528	0.320	3000	0.045	15000	0.148	377967	0.05	5	0.000	16844	0.017	0.58	0.58	
29	Nagpur	1.90	11033	0.621	6000	0.071	31000	0.244	594553	0.06	12	0.000	21487	0.017	1.01	1.01	
30	Bhandara	0.95	6256	0.969	2000	0.065	8000	0.173	378453	0.11	0	0.000	12131	0.027	1.33	1.33	
31	Gondia	0.87	4094	0.674	3000	0.104	6000	0.138	393663	0.12	3	0.000	13748	0.032	1.06	1.06	
32	Chandrapur	1.78	7446	0.511	9000	0.131	10000	0.096	604778	0.08	106	0.002	5615	0.006	0.82	0.82	
33	Gadchiroli	1.65	3053	0.570	15000	0.592	3000	0.078	408715	0.14	9	0.000	86	0.000	1.38	1.38	
Nagpur Dn.	1.56	36410	0.566	38000	0.125	73000	0.158	2758129	0.08	135	0.000	69911	0.016	0.94	0.94		
Total	1.44	370436	0.528	138314	0.042	1012790	0.202	22620437	0.06	9021	0.003	533173	0.011	0.84	0.84		

प्रपत्र-५
हमीपत्र नमुना
(रु. १०००/- च्या बॉन्डपेपरवर)

(कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रीकीकरण उप अभियानांतर्गत भाडेतत्वावर सेवा सुविधा पुरविणारे औजारे बँन्क स्थापणे : भाडेतत्वावर सेवा सुविधा पुरविणारे केंद्र स्थापन करण्याबाबत लाभधारकाने द्यायचे हमीपत्र)

मी, _____ (संपूर्ण नाव), वय _____ वर्ष, धारण केलेले पद

केंद्राचा

प्राधिकृत प्रतिनिधी या नात्याने कृषि विभागास हमीपत्र लिहून देतो की,

१. मी स्वतः कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा पुरवीण्यासाठी सक्षम असून त्या अनुषंगाने यापूर्वी केलेल्या कामांबाबत प्रमाणित तपशील सोबत जोडला आहे./आमची संस्था नोंदणीकृत असून नोंदणी क्र. ----- वर्ष ----- आहे. संस्थेचे नोंदणी प्रमाण पत्राची साक्षांकीत प्रत सोबत सहपत्रीत केली आहे.
२. आमच्या संस्थेस कृषि क्षेत्राशी निगडीत कामाचा व्यापक अनुभव आहे. संस्थेच्या मेमोरॅन्डम ऑफ असोसिएशन मध्ये कृषि विषयक कामांचा स्पष्ट उल्लेख असून कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधेचा संस्थेस अनुभव आहे. त्याबाबत कागदपत्रे सोबत सहपत्रीत केली आहेत.
३. कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या कृषि यांत्रीकीकरण उप अभियानांतर्गत भाडेतत्वावर सेवा सुविधा पुरविणारे औजारे बँन्क स्थापणे व भाडेतत्वावर कृषि यांत्रीकीकरण सेवा सुविधा पुरविणारे केंद्रे स्थापन करण्याबाबत आमची संस्था इच्छूक असून त्यासाठी आवश्यक मनुष्यबळ व प्रशिक्षित तांत्रीक कर्मचारी वृद्ध आमच्याकडे/संस्थेकडे आहे.
४. केंद्र स्थापन करण्यासाठी आमच्या जिल्ह्यातील पीक रचनेनुसार सर्व कृषि औजारांची सुरुवातीस स्वखर्चाने रु.लाख पर्यंत रकमेची औजारे खरेदी करण्यास मी/संस्था तयार आहे. त्यासाठी आवश्यकतेनुरुप बँन्क कर्ज प्रकरण करण्याची जबाबदारी माझी/संस्थेची राहील व त्यासाठी येणारा सर्व खर्च मी/संस्था करेल. प्रत्यक्ष औजारे खरेदी नंतर अनुदानाची रवकम औजारे खरेदीच्या पावत्या सादर केल्यानंतर व प्रत्यक्ष तपासणी करून आमच्या बँक खात्यात जमा केली जाईल याची मला सुस्पष्ट कल्पना असून त्यास माझी पूर्णतः संमती आहे.
५. अनुदानावर कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा केंद्रासाठी खरेदी करण्यात येणा-या संयंत्रे/औजारे/उपकरणे यांचे किमान सहा वर्षे हस्तांतरण, पुर्नविक्री किंवा गहाणवट करता येणार नाही याची मला स्पष्ट कल्पना असून त्यास माझी संमती आहे. अशा प्रकारे हस्तांतरण, पुर्नविक्री किंवा गहाणवट केल्यास अनुदानापोटी मिळालेली संपूर्ण रवकम व्याजासह एकरकमी वसूल करण्यास माझी विनाशर्त अनुमती आहे.
६. अनुदानाचा लाभ घेतल्याने त्याद्वारे प्राप्त करून घेण्यात येणा-या औजारांद्वारे/उपकरणांद्वारे जबलपासच्या गावात शेतक-यांना भाडेतत्वावर कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा माफक दरात/शासनाने निर्धारीत केलेल्या दरात उपलब्ध करून देण्यास मी बांधील राहील याची मला कल्पना असून त्यास माझी संमती आहे.
७. सदर संयंत्रे, औजारे, उपकरणे यांची निगा राखणे, देखभाल-दुरुस्ती करणे याची सर्वस्वी जबाबदारी आमची राहील, याची मला कल्पना असून त्यास माझी संमती आहे.

८. याबाबत शासनाने ठरवून दिलेल्या प्रपत्रात नियमीतपणे अहवाल सादर करण्याची माझी जबाबदारी आहे याची मला कल्पना असून त्यास माझी संमती आहे.
९. योजनेच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार अशा केंद्रांसाठी इतर लागू असणा-या सर्व जबाबदा-या पार पाडण्याची मी/संस्था हमी देत आहे.
१०. वरील व या अनुषंगाने शासनास आवश्यक सर्व बाबी व नियमांचे पालन करण्याची मी/संस्था या हमीपत्राद्वारे हमी देत आहे.

लिहून घेणार

लिहून देणार

(-----)

(-----)

जिल्हा अधिकारीकृषि अधिकारी

पदनाम -----

साक्षीदार

१. -----.

२. -----.

(वरील हमीपत्र नमुन्यादाखल देण्यात येत असून याबाबत कायदेशीर तरतुदीचे अनुषंगाने सरकारी वकील किंवा विधी सल्लागारांच्या मदतीने आवश्यकते स्थानीक गरजेनुरुप बदल करण्यास हरकत नाही.)

प्रपत्र-६: कृषि हवामान प्रकारानुरूप व पीक रचनेनुसार आवश्यक कृषि औजारांची गरज दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	कृषि हवामान प्रकार	घेण्यात येणारी पिके	प्रस्तावीत कृषि औजारे
१	दक्षिण कोकण किनारपट्टी विभाग	भात, रागी, वरई, कुळीथ, तीळ, भुईमुग, आंबा, सुपारी, काजू, नारळ, फणस, मसाल्याची पिके.	<p>नांगरट: २० ते ३५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटाक्हेटर, कल्टीक्हेटर, चिखलणी यंत्र</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: राईस प्लॅन्टर, राईस सीडर, बी व खत पेरणी यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी : पॉवर विडर, कोळपे, कोनोविडर, रोटरी टिलर</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, बूम स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: रिपर, स्वयंचलीत रिपर कम बाइंडर, आंबा झेला, चिकू झेला</p> <p>मळणी: पॅडी थ्रेशर, बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, काजू सोलणी व बी फोडणी यंत्र</p>
२	उत्तर कोकण किनारपट्टी विभाग	भात, वरई, उडीद, पालेभाज्या, तीळ, केळी, चिकू, आंबा इ.	<p>नांगरट: २० ते ३५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटाक्हेटर, कल्टीक्हेटर, चिखलणी यंत्र</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: राईस प्लॅन्टर, राईस सीडर, बी व खत पेरणी यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, कोनोविडर, रोटरी टिलर</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, बूम स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: रिपर, स्वयंचलीत रिपर कम बाइंडर, आंबा झेला, चिकू झेला</p> <p>मळणी: पॅडी थ्रेशर, बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर</p>
३	पश्चिमधाट विभाग	भात, रागी, रऱ्बी ज्वारी, हरभरा, गहू, भुईमुग, सोयाबीन, ऊस, फळबागा आंबा, करवंद, इ. भाजीपाला.	<p>नांगरट: ३५ ते ४५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटाक्हेटर, कल्टीक्हेटर, चिखलणी यंत्र</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: राईस प्लॅन्टर, राईस सीडर, बी व खत पेरणी यंत्र, ऊस लागवड यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, कोनोविडर, रोटरी टिलर, उस पाचट कुट्टी यंत्र</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, बूम स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: स्वयंचलीत रिपर कम बाइंडर, बहुपीक काढणी यंत्र, आंबा झेला, चिकू झेला, उस तोडणी यंत्र</p> <p>मळणी: रिपर, पॅडी थ्रेशर, बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, शेंगा फोडणी यंत्र</p>
४	संक्रमण विभाग-१	खरीप तृणधान्ये, भुईमूग, सोयाबीन, ऊस, बटाटा, कांदा, मिरची, टोमॅटो इ. आंबा, केळी, द्राक्ष, पेरु, काजू.इ.	<p>नांगरट: ३५ ते ४५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटाक्हेटर, कल्टीक्हेटर</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: बी व खत पेरणी यंत्र, ऊस लागवड यंत्र, कांदा लागवड यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, रोटरी टिलर, उस पाचट कुट्टी यंत्र</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, एचटीपी स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: बहुपीक काढणी यंत्र, आंबा झेला, उस तोडणी यंत्र</p> <p>मळणी: बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, शेंगा फोडणी यंत्र</p>

प्रपत्र-६: कृषि हवामान प्रकारानुरूप व पीक रचनेनुसार आवश्यक कृषि औजारांची गरज दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	कृषि हवामान प्रकार	घेण्यात येणारी पिके	प्रस्तावीत कृषि औजारे
५	संक्रमण विभाग-२	खरीप व रब्बी ज्वारी, सोयाबीन, बाजरी, भुईमुग, गहू, ऊस, उडीद, तूर, हरभरा इ.	<p>नांगरट: ३५ ते ४५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटावेटर, कल्टीवेटर पेरणी व खत मात्रा देणे: रुंद सरी वरंबा पेरणी यंत्र (बीबीएफ प्लॅन्टर), बी व खत पेरणी यंत्र, ऊस लागवड यंत्र, कांदा लागवड यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, रोटरी टिलर, फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, एचटीपी स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: बहुपीक काढणी यंत्र, ऊस तोडणी यंत्र, ऊस पाचटकुट्टी यंत्र</p> <p>मळणी: बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, शेंगा फोडणी यंत्र</p>
६	अवर्षणप्रवण प्रदेश	बाजरी, ज्वारी, भुईमुग, करडई, कडधान्ये	<p>नांगरट: ३५ ते ४५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटावेटर, कल्टीवेटर पेरणी व खत मात्रा देणे: रुंद सरी वरंबा पेरणी यंत्र(बीबीएफ प्लॅन्टर) , बी व खत पेरणी यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, रोटरी टिलर</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, एचटीपी स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: बहुपीक काढणी यंत्र</p> <p>मळणी: बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, शेंगा फोडणी यंत्र, डालमील</p>
७	निश्चित पावसाचा प्रदेश	ज्वारी, कापूस, बाजरी, गळीतधान्य, कडधान्य, हरभरा, करडई, तीळ, ऊस इ.	<p>नांगरट: ३५ ते ४५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटावेटर, कल्टीवेटर, डिस्क हॅरो, कल्टीपॅकर</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: झीरो टिल ड्रील, बी व खत पेरणी यंत्र, प्लॅन्टर्स, रुंद सरी वरंबा पेरणी यंत्र (बीबीएफ प्लॅन्टर), रिजर सीडर, कापूस पेरणी यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, रोटरी टिलर</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, एचटीपी स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: बहुपीक काढणी यंत्र, कापूस काढणी यंत्र, रिपर, कापूस स्टॉक पूलर व श्रेडर, ऊस तोडणी यंत्र, ऊस पाचट कुट्टी यंत्र</p> <p>मळणी: बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, डालमील</p>
८	मध्यम पावसाचा प्रदेश	कापूस, ज्वारी, तूर, गहू, कडधान्ये, गळीतधान्य.	<p>नांगरट: ३५ ते ४५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटावेटर, कल्टीवेटर, कल्टीपॅकर</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: झीरो टिल ड्रील, बी व खत पेरणी यंत्र, प्लॅन्टर्स, रुंद सरी वरंबा पेरणी यंत्र (बीबीएफ प्लॅन्टर), रिजर सीडर, कापूस पेरणी यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, रोटरी टिलर</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, एचटीपी स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: बहुपीक काढणी यंत्र, कापूस काढणी यंत्र, रिपर, कापूस स्टॉक पूलर व श्रेडर, मळणी: बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, डालमील</p>
९	अति पावसाचा प्रदेश	भात, हरभरा, कडधान्ये, गळीतधान्ये इ.	<p>नांगरट: २० ते ३५ अश्वशक्ती पर्यंत ट्रॅक्टर, पल्टी नांगर, रोटावेटर, कल्टीवेटर, चिखलणी यंत्र</p> <p>पेरणी व खत मात्रा देणे: राईस प्लॅन्टर, राईस सीडर, बी व खत पेरणी यंत्र, युरिया ब्रीकेट अॅप्लीकेटर</p> <p>खुरपणी/निंदणी: पॉवर विडर, कोळपे, रोटरी टिलर</p> <p>फवारणी: नॅपसॅक / पॉवर स्प्रेअर, एचटीपी स्प्रेअर</p> <p>पीक कापणी/काढणी: बहुपीक काढणी यंत्र, रिपर, स्वयंचलीत रिपरकम बाईंडर</p> <p>मळणी: पॅडी थ्रेशर, बहुपीक मळणी यंत्र, विनोइंग पंखे, क्लीनर कम ग्रेडर, डालमील</p>

घटक-३ अनुदानावर कृषि औजारांचा पुरवठा

प्रपत्र ७ अ- भौतीक / आर्थिक साध्याचा तपशील

जिल्हा -

विभाग -

अहवाल महिना —

एकूण आर्थिक तरतुद (रु. लाख)

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण

(रु. लाख)

अ.क्र.	औजाराचे तांत्रीक नाव	भौतीक		आर्थिक		आर्थिक साध्य विगतवारी		
		लक्ष	साध्य	लक्ष	साध्य	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
१	टॉक्टर							
२	पॉवर टिलर							
३	स्वयंचलीत औजारे*							
	१.							
	२.							
	३.							
४	टॉक्टरचलीत औजारे*							
	१.							
	२.							
	३.							
५	मनव्यचलीत/बैलचलीत*							
	१.							
	२.							
	३.							
६	मनुष्यचलीत स्प्रेपंप							
	१.							
	२.							
	३.							
७	पॉवरचलीत स्प्रेपंप							
	१.							
	२.							
	३.							
एकूण								

*सदर गटातील औजारांचे/ औजार ग्रकारांचे नाव नमुद करावे व संख्या द्यावी.

घटक-३ अनुदानावर कृषि औजारांचा पुरवठा

प्रपत्र ७ ब- प्रवर्गनिहाय भौतीक / आर्थिक साध्याचा तपशील

जिल्हा -

विभाग -

अहवाल महिना -

अ. क्र.	औजाराचे तांत्रीक नाव	भौतीक विगतवारी (संख्या)					आर्थिक विगतवारी (रु. लाख)				
		अ.जा	अ.ज	महिला	सर्वसाधारण	एकूण	अ.जा	अ.ज	महिला	सर्वसाधारण	एकूण
१	ट्रॉक्टर										
२	पॉवर टिलर										
३	स्वयंचलीत औजारे*										
	१.										
	२.										
	३.										
४	ट्रॉक्टरचलीत औजारे*										
	१.										
	२.										
	३.										
५	मनुष्यचलीत/बैलचलीत*										
	१.										
	२.										
	३.										
६	मनुष्यचलीत स्प्रेपंप*										
	१.										
	२.										
	३.										
७	पॉवरचलीत स्प्रेपंप*										
	१.										
	२.										
	३.										
		एकूण									

*सदर गटातील औजारांचे/ औजार प्रकारांचे नाव नमुद करावे व संख्या द्यावी.

घटक-४ कृषि औजारे बँन्क स्थापना

प्रपत्र ७ क- भौतीक / आर्थीक साध्याचा तपशील

जिल्हा -

विभाग -

अहवाल महिना -

एकूण आर्थीक तरतुद (रु. लाख)

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण

अ. क्र.	औजारे बँन्कचे नाव व पत्ता	लाभधारकाच्या प्रवर्ग	बँन्क प्रकार	पुरवठा केलेल्या औजारांचे नाव	औजारांची एकूण रक्कम	अनुदानाची रक्कम (रु. लाख)		
						केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण
एकूण								

टिप-औजारे बँन्क प्रकारानुसार वेगवेगळा तपशील द्यावा.

प्रपत्र ७ ड- कृषि यांत्रीकीकरण उपअभियान भौतीक/ आर्थिक मासिक प्रगती अहवाल

जिल्हा -

विभाग -

अहवाल महिना -

एकूण आर्थिक तरतुद (रु. लाख)-

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण

घटक -३					घटक -४					एकूण आर्थिक		
भौतीक साध्य		आर्थिक साध्य			भौतीक साध्य		आर्थिक साध्य			केंद्र	राज्य	एकूण
लक्ष	साध्य	केंद्र	राज्य	एकूण	लक्ष	साध्य	केंद्र	राज्य	एकूण			

कृषि औजारे बँन्क भांडवली अनुदानासाठी लाभधारकाने करावयाच्या अर्जाचा नमूना

प्रती,

जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी

विषय : कृषि औजारे बँन्क भांडवली अनुदानासाठी अर्ज

१. लाभधारकाचे संपूर्ण नाव व सविस्तर पत्ता -----
२. लाभधारकाचा प्रकार - प्रगतीशील शेतकरी/शेतक-यांचे नोंदणीकृत गट/ग्रामीण उद्योजक/स्वयंसहाय्यता गट इ.
३. लाभधारकाचा प्रवर्ग - अनुसुचित जाती/अनुसुचित जमाती/खुला, महीला/पुरुष/संस्था
४. कृषि औजारे बँन्कसाठी प्रत्यक्षात केलेली भांडवली गुंतवणूक रु.----- (पावत्या जोडाव्यात)
५. खरेदी केलेल्या औजारांचा तपशील

अ.क्र.	औजाराचे तांत्रीक नाव	प्रकल्पात नमुद केलेले नाव	बीलानुसार खरेदीची प्रत्यक्ष रक्कम (रु.)
एकूण			

६. औजारांची खरेदी विहीत केलेल्या पद्धतीने केले आहे काय?
७. औजारे बँक रु. २५ लाखावरील खरेदी असल्यास कर्ज प्रकरण केले आहे काय?
८. अनुदान रक्कमेची केलेली मागणी रु.-----
९. यापूर्वी आम्ही कोणत्याही योजनेतून सेवा-सुविधा केंद्र स्थापनेसाठी औजारे संचाच्या अनुदानाचा लाभ घेतलेला आहे/नाही.
१०. शासन मान्यताप्राप्त औजारांच्या स्पेसिफिकेशन्स प्रमाणे औजारे खरेदी केली आहेत.
११. अनुदानाची रक्कम आमच्या बँन्क खात्यात ----- जमा करण्यास आमची हरकत नाही.
१२. यंत्रसामुद्री व औजारे यांच्या नोंदणीबाबत, विष्याबाबत, कर भरणा, वॉरन्टीबाबत आम्ही कार्यवाही केली आहे (प्रत जोडावो)
१३. ठरवून दिलेल्या माफक भाडेतत्वावर कृषि यांत्रीकीकरण सेवा-सुविधा पुढील किमान सहा वर्ष पुरविण्यास आमची तयारी आहे.
१४. भांडवली अनुदानाचा गैरवापर झाल्याचे निर्दर्शनास येवून सिध्द झाल्यास अनुदानाची सर्व रक्कम आम्ही एकरकमी शासनाकडे भरणा करण्यास तयार आहोत.
१५. संयुक्त पथकाच्या तपासणी अहवालाची प्रत.
१६. संयुक्त पथकाच्या तपासणीने अनुदानासाठी शिफारस केलेली रक्कम रु.-----.

अर्जदाराची स्वाक्षरी
अर्जदाराचे संपूर्ण नाव
दुरध्वनी / मोबाईल क्र.

सदर अर्जदाराच्या संपूर्ण प्रकरणाची मी व्यक्तीश: खात्री केली असून त्यानुसार अनुदान अदायगीसाठी शिफारस करीत आहे.

तालुका कृषि अधिकारी -----
संपूर्ण नाव व मोबाईल क्र.

उपविभागीय कृषि अधिकारी -----
संपूर्ण नाव व मोबाईल क्र.

जिल्हा स्तरीय संयुक्त तपासणी पथकाचे प्रपत्र

१. तपासणीची तारीख
२. संयुक्त तपासणी पथकात समाविष्ट सदस्य

तपासणी अधिकार्याचे नाव	पदनाम	कार्यालयीन पत्ता

३. अ) लाभधारकाचे संपूर्ण नाव, सविस्तर पत्ता
 - ब) आधार कार्ड क्र., बँकेचा तपशील, दुरध्वनी क्र., इमेल आयडी
४. अ) लाभधारकाचा प्रवर्ग
 - ब) प्रगतीशील शेतकरी/शेतक-यांचे नोंदणीकृत गट/ग्रामीण उद्योजक
५. इतर अर्थ संस्थांचे अर्थसहाय्य घेतले असल्यास त्याचा सविस्तर तपशील
६. प्रस्तावीत प्रकल्पातील औजारे बँकचा तपशील

अ. क्र.	औजाराचे तांत्रीक नाव	प्रकल्पात नमुद केलेले नाव	बीलानुसार खरेदीची प्रत्यक्ष रक्कम	संयुक्त तपासणी पथकाने केलेली शिफारस
एकूण				

७. लाभधारकाकडील उपलब्ध सुविधा
 - अ) औजारे सुरक्षीत व सुस्थितीत ठेवण्यासाठी व्यवस्था/शेड
 - ब) अनुभवी व प्रशिक्षीत मनुष्यबळ (संख्या)
 - क) औजारे देखभाल व दुरुस्तीसाठी केलेली व्यवस्था
 - ड) अभिलेख जतन करून ठेवण्यासाठी केलेली व्यवस्था
 - इ) इतर अनुषंगीक बाबी
८. यंत्रसामग्री व औजारे यांच्या नोंदणीबाबत, विष्याबाबत, कर भरणा, वॉरन्टीबाबत केलेली कार्यवाही
९. औजारे बँक स्थापनेसाठी खरेदी केलेल्या औजारांची एकूण रक्कम
१०. यंत्रसामग्री व औजारे सुस्थितीत प्राप्त झाल्याबाबत लाभधारकाची लेखी सहमती
११. माफक दराने सेवा-सुविधा पुरवठायाबाबत लाभधारकाची लेखी सहमती
१२. अनुदान वजाजाता लाभधारकाने स्वनिधीतून भरलेली रक्कम रु.
१३. संयुक्त तपासणी पथकाने अनुदान रकमेसाठी केलेली शिफारस रु.
१४. इतर अनुषंगीक मुद्दे

संयुक्त तपासणी पथकातील प्रत्येक सदस्याची स्वाक्षरी घ्यावी

कृषि औजारे बँन्कने भाडे तत्वावर औजारे पुरवठ्याबाबत ठेवायच्या अभिलेख नोंदवहीचा नमुना

सदर अभिलेख नोंदवाही संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी व उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी पृष्ठभागावर व शेवटच्या पानावर प्रमाणित करून स्वाक्षरी करावी. त्याबाबत क्षेत्रीय भेटीच्या वेळी तपासणी करून अभिप्राय नोंदवावेत.

Address of identified institutions testing all non-self-propelled Agricultural machines/ equipment				
S.NO.	Address of identified institutions	Contact phone number	Email address	
1.	Acharya N.G. Ranga Agricultural University (ANGRAU), Rajendra Nagar, Hyderabad. (AP)	240182277 99899625237	fimscheme@gmail.com	
2.	Faculty of Agricultural Engineering, Rajendra Agricultural University, Pusa (Bihar).		dean_cae@rediffmail.com, kumar.kranti@yahoo.com, skpower@rediffmail.com	
3.	State level Agriculture Implement Testing Centre, Agriculture Department, Govt. of Chhattisgarh , TelliBandha, Gorav Path, Raipur (Chhattisgarh).	09827151776, 0771-2430156	idaengg.test-cg@nic.in	
4.	Division of Agricultural Engineering, Indian Agriculture Research Institute, New Delhi-12 .	011-25842294, 9968190405	indramani@iari.res.in satishhari@qmail.com	
5.	College of Agricultural Engineering & Technology, Junagarh Agricultural University, Junagarh. (Gujarat)	9898942762	gupta-r-a@jau.in	
6.	College of Agricultural Engineering & Technology, CCS Agricultural University, Hissar. (Haryana)	9416397798 8607866633	mukeshainhisar@rediffmail.com	
7.	Sher-e-Kashmir University of Agriculture Science & Technology, Srinagar and Jammu Region.	094192-30487	sk_sharma@yahoo.com	
8.	Birsa Agricultural University (BAU),	09431543781	dkrusia@gmail.com	
9.	Jharkhand Agriculture Machinery Testing and Training Centre (JAM-ITC) Govt. of Jharkhand , Ranchi (Jharkhand).	9431395373 9934156377 8986672378	singh.omkar14@yahoo.co.in jarkhanandranchi@gmail.com	
10.	University of Agricultural Sciences, Gandhi Krishi Vigyan Kendra, Bangalore (Karnataka).	9945254640	palanimuthuv@gmail.com	
11.	College of Agricultural Engineering, UAS, Raichur, (Karnataka).	9480163904	anantachary@gmail.com	
12.	Farm Machinery Testing Centre, Kerala Agricultural University Kelappaji College of Agricultural Engineering & Technology Tavanur, Malappuram (Dist), Kerala - 679573.	9446113559	sindhuj.bhaskar@kau.in fmtctve@kau.in	
13.	Central Institute of Agricultural Engineering (CIAE), Berasia road Bhopal	0755-2521082	kna@ctae.res.in	
14.	Dr. A.S. College of Agricultural Engineering MPKV, Rahuri, Distt. Ahmednagar. Maharashtra .	9850612344 9049051525	Diraj_karale@hotmail.com yskankal@gmail.com	
15.	Farm Machinery Testing, Training and Production Centre, Department of FM&P, Dr. PDKV, Akola, Maharashtra .	0724-2259403	sht1964@rediffmail.com	

16.	College of Agricultural Engineering and Technology, Dr. Balasaheb Sawant Konkan Krishi Vidyapeeth, DAPOLI. <u>Maharashtra</u> .	9423784381	shahareprashant@rediffmail.com
17.	College of Agricultural Engineering and Technology, Marathwada Agricultural University, Parbhani <u>Maharashtra</u> .	02452-2232230	adaep@mkv.ac.in
18.	College of Agricultural Engineering and Technology, Bhubaneswar (<u>Orissa</u>) University of Agriculture and Technology, Bhubaneswar (<u>Orissa</u>)	9437386861	debarai1963@rediffmail.com
19.	State Level Farm Machinery Training & Testing Centre, Agriculture Department, Government of Orissa, Bhubaneswar (Orissa).	09437815544 09439727549	dkmsonu@gmail.com dasalok61@gmail.com
20.	College of Agricultural Engineering and Technology, Ludhiiana (Punjab). Agricultural University, Ludhiiana (Punjab).	9888997292 09779906139	sksingh@pau.edu goyalrajarat@pau.edu
21.	Central Institute of Post-harvest Engineering and Technology (CIPHET), PAU campus Ludhiiana(Punjab)..	9417596894 0161-2313123	Kadam1k@gmail.com
22.	College of Technology and Agricultural Engineering, Maharashtra Pratap, University of Agriculture and Technology, Udaipur (<u>Rajasthan</u>).	07891781022	shashipawar5406@gmail.com
23.	Farm Implements and Machinery Testing & Training Centre, Central Workshop, Swami Keshwanand Rajasthan Agricultural University, Bikaner (<u>Rajasthan</u>).	0941423034 0152-2250576	vladha@yahoo.com
24.	College of Agricultural Engineering and Post-Harvest Technology, Ranipool, Gangtok (<u>Sikkim</u>).	09933469544	snyadavkp1@yahoo.com
25.	Tamil Nadu Agricultural University, Coimbatore (<u>Tamil Nadu</u>).	0422-2457576	tnaushridhar@gmail.com
26.	State Level Farm Machinery Training and Testing Institute, Govt. of <u>U.P.</u> , Rehmankhera, Lucknow(<u>U.P.</u>).	8176004522 0522-2841146	sametiup@gmail.com
27.	Sam Higginbottom Institute of Agriculture, Technology & Science (AAI), Deemed University, Allahabad (<u>U.P.</u>)	9794618648	fdean enqq@shiasats.edu.in
28.	College of Technology, Gobind Ballabh Pant University of Agriculture and Technology, Pantnagar Uttarakhand	0941051494 05944233380	Jayantsingh07@gmail.com
29.	Department of Agriculture & Food Engineering, IIT, KHARGPUR (<u>West Bengal</u> .)	9434704801 03222-282244	hifur@aqfe.iitkgp.ernet.in
30.	State Farm Machinery Training-cum-Testing Institute, Faculty of Agricultural Engineering, (BCKVV), Mohanpur, Dist. Nadia (<u>West Bengal</u>)	03473-22265	souti62@rediffmail.com